

Gazeta Hârtibaciului

Publicație lunară a Asociației Valea Hârtibaciului

Numărul 188, FEBRUARIE 2022

„Și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă” (Marcu, 10.44)

din SUMAR

Editorial ...

pag. 2

De la Poliție ...

pag. 2

FIRIMITURI ...

pag. 2

Profesor Alemănuța Toader

pag. 3

Actul de identitate ...

pag. 3

Un doctor pentru
patrimoniu

pag. 4

Sfântul Sinod B.O.R.

pag. 5

Predare de ștafetă

pag. 5

Îndemnuri

pag. 5

Te cunoști pe sine ... ?

pag. 6

PERIOADA TRIODULUI

pag. 6

Moșteniri

pag. 6

Ziua culturii naționale

pag. 7

Casă cu pridvor

pag. 7

Când sufletul ...

pag. 7

Ei s-au născut ...

pag. 7

Un strigăt către Dumnezeu

pag. 7

Războiul de
independență ...

pag. 7

Ferma școală Cornățel

pag. 8

Cine au fost sașii
din Ardeal

pag. 8

Lolele au animat din nou Agnita

Asociația „Breasla Lolelor” din Agnita a avut destule emoții pentru organizarea celei de a XV-a ediție a acestui eveniment, devenit tradițional, din cauza regulilor impuse de pandemie. După mai multe ședințe, împreună cu autoritățile care se ocupă de respectarea acestor reguli menite să protejeze populația, s-a stabilit modul în care parada și fuga lolelor să se desfășoare.

Principalele reguli impuse au fost vaccinarea participanților și evitarea contactului cu spectatorii pe timpul paradei. De asemenea s-a stabilit să nu se mai intre în casă la gazde și urările să se facă în curte, unde vor fi omeniți cu gogoși și cu vin.

A fost dorința tuturor ca tradiția să fie continuată, respectându-se regulile, așa că duminică în Agnita pocnetele de bici și zgomotul tălăngilor au încercat să alunge iarna, spiritele rele dar mai ales virusul aducător de restricții.

La ora 10,00 fanfara a dat semnalul de plecare, lolele s-au prins de bice la distanța cuvenită și alaiul a pornit înfruntând vântul care le-a creat probleme purtătorilor de însemne, mai ales celui care ducea steagul devenit un fel de velă de corabie.

Cei mai buni mânăuitori de bice au pornit să deschidă calea personajelor tradiționale: căpetenia breslei cizmarilor însoțit de doi copilași, simbol al îngerilor păzitori, ursarul cu ursul legat, purtătorii coroanei cu animale împăiate, căluțul cu micul călăreț și perechea breslei croitorilor- căluțul cu dresorul mascați și de purtătorii lăzilor de breaslă

Gogoșile, care sunt un element important al acestui eveniment, n-au mai fost oferite din clești dar au fost dăruite cu drag din cărucioare, mai ales copiilor.

De fapt în toate familiile gospodinele au făcut gogoși și sarmale pentru că așa este obiceiul de Lole. Chiar și agnițenii plecați pe alte meleaguri au afișat pe facebook imagini cu gogoși cu dungă aurie, pregătite pentru a sărbătorii evenimentul de acasă.

La cele trei opriri de la Dacia, centru și intersecția Chirpăr, personajele tradiționale și-au prezentat numărul aplaudați de spectatori.

Ursul, care de obicei mima că se repede spre spectatori, spre amuzamentul copiilor, a dansat doar în mijloc, ursarul nedându-i voie să iasă din împrejurime. În schimb căluțul, reprezentând breasla croitorilor a încântat prin eleganța cu care a dansat ca și mânăuitorii cercurilor cu paharele de vin ridicate spre cer.

Evenimentul nu a mai fost marcat prin salutarile transmise de organizatori și de primarul orașului, momentul solemn fiind realizat prin intonarea Imnului Transilvaniei – Siebenbuergen land des Segens care a răsunat pe esplanada din fața primăriei.

După paradă, găștile s-au împrăștiat prin oraș pentru a face urările cuvenite gazdelor, urări de sănătate, bunăstare și bună înțelegere. Urările s-au făcut în curte, fără a intra în casă, acolo fiind serviți, după tradiție, cu gogoși și cu vin.

La ora 18,00 fuga lolelor a încetat, liniștea s-a așternut din nou peste oraș iar lolele s-au dus acasă sperând că au fugărit virușii și la anul vor veni și prietenii din străinătate și se vor bucura și de Balul lolelor.

De notat că la această ediție a apărut o gașcă nouă, „Gașca Broscuțelor”, care s-a alăturat celor zece găști vechi. Membrii acesteia sunt un grup de 18 tineri care au defilat de multe ori împreună cu părinții și acum au hotărât să-și formeze propria gașcă, semn că acest obicei va dăinui. **I. Bârsan**

Începe recensământul populației

amănunte în pagina 8

Proiectul de dezvoltare a competențelor profesionale și tehnice ale elevilor din învățământul liceal și profesional.

Ne aflăm pe ultima sută de metri de încheiere a celor trei mobilități Erasmus+ din cadrul proiectului cu titlul „COMPETENȚE EUROPENE PENTRU VIITOR prin stagii de practică la nivel european” care a avut ca și grup țintă 55 elevi din clasele a IX-a, a X-a și a XI-a domeniul Textile-Pielărie, Comerț și Electronică-Automatizări. Obiectivele proiectului au fost stabilite în urma analizei SWOT realizată la nivelul unității de învățământ și au vizat în principal dezvoltarea și îmbunătățirea competențelor profesionale și tehnice ale elevilor din învățământul liceal și profesional.

Un grup de 20 de elevi ai clasei a XI-a B, domeniul Electronică-Automatizări s-au aflat în stagiul de pregătire practică în Paphos-Cipru, însoțiți de profesoarele, Ionele Daniela-Elena – coordonatorul proiectului și Zărnău Cornelia Ștefana – diriginta elevilor. Stagiul s-a desfășurat pe o perioadă de 3 săptămâni, începând cu 17 ianuarie 2022 și s-a încheiat pe data de 4 februarie 2022. Prima zi a stagiului a debutat cu o ședință tehnică cu partenerii din Paphos, Rinvesco Consulting Paphos și ne-a fost prezentată firma în care elevii au realizat stagiul de practică, condițiile de cazare și cele de masă.

Elevii și profesorii au fost cazați la Hotel Agapinor – Paphos în camere de 2-3 persoane, iar cele trei mese au fost oferite de restaurantul hotelului. După prânz elevii împreună cu profesorii însoțitori au explorat orașul Paphos, în special vestitul Port din Paphos.

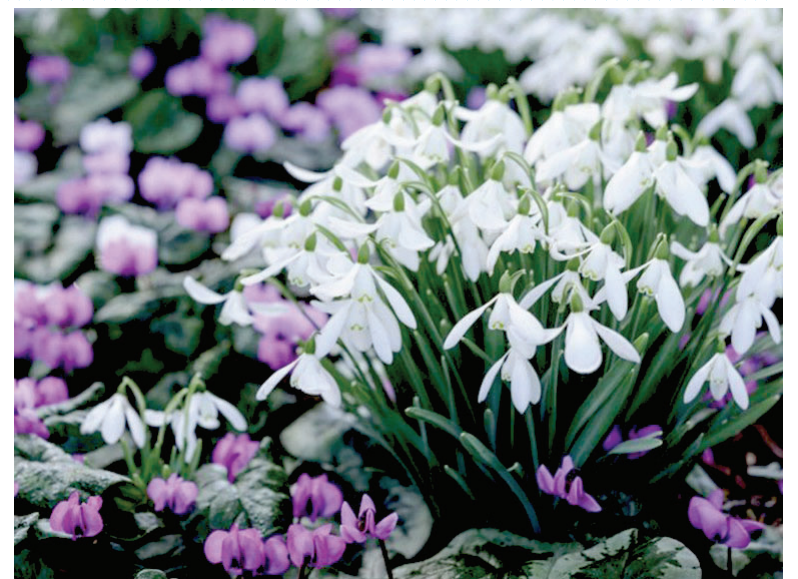
Prima săptămână a decurs în condiții normale și optime astfel că elevii au fost foarte încântați de cursul oferit de firma de primire Lazarou CTC SRL reprezentată de domnul director Lazarou Lazaros. Au primit sarcini de lucru practice și și-au însușit cunoștințe referitoare la arhitectura calculatoarelor și caracteristicile sistemelor de operare.

Ca și obiective importante vizitate în cadrul activităților culturale desfășurate, putem reaminti Muzeul arheologic din Paphos, Situl arheologic și Castelul medieval din Paphos. Totul a fost captivant, istoria locurilor ne-a oferit multe informații despre orașul care ne-a găzduit timp de trei săptămâni.

prof. Daniela Elena Ionele

Un buchet de flori de primavara
pentru cele care
aduc primavara în viața noastră,
doamnele și domnișoarele
de pe Valea Hârtibaciului

La mulți ani!

Aparent experiența traumatizantă a celor doi ani de pandemie nu ne-a fost de ajuns. Acum amenințarea unui război la granițele țării este ultima știre care ne dă coșmaruri. De fapt nici asta nu este cel mai mare coșmar ci faptul că acest război poate fi începutul unei conflagrații mondiale a cărei consecințe nu le putem prezice, care ar putea schimba nu doar viețile noastre ci și viitorul lumii.

De regulă, noi, oamenii de rând pare că nu prea avem multe de spus în asemenea momente. Noi suntem carnea de tun, suntem cei care mor fără voia lor pentru interesele altora, cei ale căror nume se risipesc în negura erelor.

Dar tot noi, oamenii de rând suntem cei care au schimbat istoria. Pe umerii noștri s-au clădit imperii iar tălpile noastre le-au zdrobit în țărână. Măinile noastre sunt cele care au creat minunile lumii sau grozăviile istoriei.

Și totuși ... Nu am fi aici, în aceste vremuri, nu am trăi în această lume extraordinară, în această societate, care a evoluat în o sută de ani cât nu a făcut-o în zece mii, dacă nu ar fi fost toți acei oameni de rând, toți acei ale căror nume s-au risipit în nisipurile timpului.

Și noi, oamenii de rând de azi, vom contribui la viitorul ce va să vină. Cum vom contribui însă, este alegerea fiecăruia dintre noi. Depinde de noi, cei de acum, cum va arăta lumea de după noi și ce suntem în stare ca să ne transformăm dorința în realitate.

Cu toții suntem conștienți că va veni un moment, pentru fiecare dintre noi, când vom părăsi această lume. Cu toții, precum generații înaintea noastră, ne dorim să lăsăm ceva în urmă, să simțim că nu am trăit degeaba. Și asta facem în fiecare clipă, cu fiecare decizie pe care o luăm, cu fiecare alegem pe care o facem. Lăsăm ceva în urmă. Schimbăm ceva.

Dacă înțelegem că orice schimbare pe care o facem, oricât de mică, atât de mică încât poate nici nu o percepem, poate avea un efect major în viitor, poate atunci înțelegem și faptul că oricât de mult și-ar dori cineva să își înscrie numele în cărțile de istorie nu o poate face decât dacă îl ajutăm noi, cei mulți. Fără noi, fără ajutorul nostru, fără minuscula noastră participare nimeni nu-și poate scrie numele în istorie. Pentru că noi, cei mulți, facem istoria. Pentru că noi suntem istoria. Pentru că noi suntem viitorul. Noi, cei mulți și necunoscuți.

Noi toți, și fiecare dintre noi în parte, vrând-nevrând luăm parte la construcția viitorului. Deciziile care îl construiesc nu pot fi ale unor lider autointitulați, pentru că aceștia vor construi viitorul după chipul și asemănarea lor, în interesul lor și nu al nostru. Pentru ca viitorul pe care ni-l dorim noi să existe sunt necesari lideri susținuți de noi, care să fie vocea noastră, a oamenilor de rând. Deciziile lor să reprezinte dorința majorității.

Experiența ne învață că trebuie să luptăm pentru tot ceea ce vrem să obținem și pentru tot ceea ce vrem să păstrăm. Dar lupta nu înseamnă întotdeauna luptă fizică. Poate fi o luptă a ideilor, a argumentelor, a majorității unor voturi. Lupta fizică ar trebui să fie ultima soluție și cât mai mult evitată pentru că ea pune în pericol însăși lucrul cel mai de preț al oricărui om – viața lui.

Cea mai mare amenințare pentru viața unui om este războiul. Pentru

că rostul războiului este de a distruge cât mai multe vieți, în cât mai scurt timp și fără să-i pese de rolul acelor vieți în destinul umanității.

Luăți ca exemplu Evul Mediu. Lipsa de respect pentru ființa umană dar și pentru potențialul acelei vieți, al acelui om, de a ajuta la evoluția societății și implicit a tuturor oamenilor ne-a ținut într-o beznă a minții și ne-a obligat, ca societate umană, să ne apropiem de felul de a fi al animalelor. Comparați acest Ev Mediu Întunecat cu epoca Imperiului Roman.

Și aici se putea muri la fel de ușor. Dar nu murea oricine. Și nu oricum. Potențialul unui om în stabilitatea socială a Romei era de multe ori mai important decât moartea lui. Nu omori un om dacă poți să-l lași să trăiască, chiar și în sclavie, pentru că brațele lui sau mintea lui pot fi de folos societății în care trăiește. Pot contribui la evoluția acelei societăți.

Imperiul Roman a pornit să decadă atunci când a început să ignore valoarea și potențialul unei vieți umane. Când a început să ucidă fără să se gândească la consecințele dispariției acelei vieți și a îndreptat civilizația către Evul Mediu Întunecat. O perioadă în care societatea a stat pe loc o mie de ani.

Violența, de-a lungul timpului, ne-a făcut să evoluăm încet sau deloc. Momentele de pace, de colaborare, de acceptate a diferențelor dintre noi, de respect față de contribuția oricărui om în societatea din care face parte, acel momente au fost cele care ne-au ajutat să evoluăm de la stadiul de animale la acela de oameni. Sute de mii de ani am risipit vieți pentru că am gândit ca niște animale, am gândit că trebuie să ne eliminăm competiția la hrană, la reproducere, la teritoriu. Civilizații precum cea greacă sau romană, ne-au ridicat către statutul de om pentru că, în ciuda imperfecțiunii lor sociale, au înțeles valoarea unei vieți.

Ne putem întoarce în timp în toată istoria pe care o cunoaștem și vom vedea că ori de câte ori am apreciat potențialul vieții a apărut o civilizație care ne-a mai ridicat puțin de lângă animale. Tot așa vom vedea că ori de câte ori am ignorat acest potențial ne-am întors către o societate condusă de instincte animalece.

Astăzi, trăind într-o societate care respectă viața (și nu doar cea umană) și înțelege valoarea acestei vieți ne este greu să înțelegem de ce încă au loc războaie, de ce încă există oameni care vor să ia cu intenție viața altor oameni. Este foarte simplu. Acei „oameni” își trăiesc viața la nivelul instinctelor animale. Nu sunt destul de evoluți ca indivizi ca să fie oameni cu adevărat. Mintea lor este prea îngustă ca să înțeleagă cât de mare este Lumea și Universul. Nu pot înțelege că este loc pentru toți. Nu pot accepta că a colabora este mai util decât a elimina.

Dar chiar și la animale există momente când acestea trec peste instincte și fac alegeri. Ca oameni apreciem acele momente. Pentru că nu ne apropiem pe noi oamenii de animale ci apropiem animalele de noi, oamenii. Le apropiem de inteligența noastră. Pentru că a fi inteligent presupune să înțelegi că poți face alegeri, că întotdeauna ai de ales.

Chiar și acum, în prag de război avem de ales. Și alegerile noastre, a celor mulți, pot face diferența.

Oameni sau animale?

Cătă V.

M-am născut în 24 februarie de DRAGOBETELE unei tare îndepărtate ierni

Ioan Vulcan-AGNIȚEANUL

spintecat dintr-un os din corn de vită, își piaptănă părul înălbit de gânduri și de mulții ani ai săi de viață. Erau acele dimineți văratice și tomnatice, atunci când străbunica mea, Eufimia, mai mereu spunea vorbe înțelepte, asemănătoare celor care urmează să le citiți: *Neluțule, dragule, nu numai eu, ci toți copiii, nepoții și strănepoții mei încă mai ținem minte cât de frumoasă la chip și de micuțuță la trup eram în anii tinereții mele! (n.a. Era în vara anului 1941, iar eu aveam vârsta împlinită de 5 ani). Acum, din chipul meu de atunci a mai rămas numai culoarea albastră și înlăcrimată a ochilor. Doar ei îmi mai întineresc, cumva, obrajii veselești de mulții ani muncii și trăieți. Noroc și cu acel tablou de nuntă, prins într-un cui deasupra patului odihnei mele și a răposatului meu bărbat. Când fotograful Weber, cu casa și atelierul în vecinătatea bisericii și școlii sașilor din Agnita, „ne-o tras în chip”, era când eu nu împlinisem 18 ani, în vreme ce „badea Ion”, cum îi spuneam eu bărbatului meu până a nu mă fi măritat cu el, avea 24. Și gătase cu bine cătănia la împăratul de la Viena. Și mai ține minte, măi dragă copile, că împreună cu încă șase consăteni de-ai lui, din Beneștiul văii Hârtibaciului, au mers cu căruța trasă de cai până în Alba Iulia, unde au ajuns în chiar dimineața de 1 Decembrie a anului 1918. Și că acolo au participat la acea mare adunare populară a ardelenilor în care se zice că s-ar fi hotărât să se facă România Mare. Apoi, după o bună bucată de vreme, Onu al meu o vândut în târgul de primăvară din satul Pelișor o bivoliță, cu vițăluț de lângă ea, iar cu banii ăia, puși în bungbilarul șerparului de deasupra cioarecelor, s-o urcat la Constanța în vaporul de America. Pe mine m-o lăsat acasă să am grijă de cei trei copii mici ai noștri, precum și de părinții și bunicii lui ș-ai mei. Iar după o lungă și grea călătorie a ajuns la lucru, ca bamal, într-un port, nu departe de un mare oraș la ocean. Îmi amintesc că la plecare i-am pus, într-o năfrămuță în colțurile innodate, un pumn de grăunțe zicându-i că acele boabe să-i fie drept alinare a dorului de țară și de casă, de copii și de nevastă, de părinți și de bunici. Apoi, după patru ani de ședere la americani a venit ACASĂ încărcat cu trei cufăre mari. Într-unul erau fel și fel de haine, pantaloni, ghețe, ciorapi și cămăși, nou-nouțe, pentru băieți și bărbați. În alt cufăr erau numai rochii, bluze, ciorapi de mătase și pantofi pentru fete și femei. Pe cel de-al 3-lea cufăr omul meu l-o umplut cu dulciuri și jucării pentru copii, iar peste toate a așternut pânzeturi din bumbac și mătăsuri chinezești scumpe. După ce toți ai casei s-au dus la culcare mi-am rugat bărbatul să-mi arate cam cum arată banii americanilor. Atunci, dintr-un colț de cufăr a scos o cutie din metal, incuiată cu un lacăt, și a pus pe masa din bucătărie, la lumina lămpașului, patru pachete a câte 10.000 dolari fiecare. Cu o parte din ei am cumpărat pământurile și vitele cu care am scăpat de slugăritul la sașii bogați și ne-am reparat și mărit casa, șura, grajdurile, fânărele, cotețele, pivnițele, coșerile și hambarele de bucate. Niște meșteri pricepuți au adăncit cu încă 5 metri fântâna, iar printr-un jgheab, din trunchiuri de lemn scobit, am adus în casă apa bună de băut, de gătit și de îmbăiat. Timp în care împreună am mai avut încă trei copii. În total am născut, alăptat și crescut până i-am căsătorit și îmbătrânit, patru băieți și două fete. Cea mai mică dintre ele avea să fie mama mamei tale, Neluțule, ca și a fraților tăi mai mari ca tine: Vasile și Victorița.*

Așadar, ați lecturat o nevinovată mărturisire autobiografică, făcută tocmai acum când lumea mă consideră mai mult decât OCTOGENAR. Iar buna și exigenta mea soție, împreună cu cei doi copii ai noștri, ne reamintesc că suntem căsătorii și părinți, cu acte în toată regula, și fără opreliști la fericire, de 60 de ani. Iar de mai mult de trei decenii și bunicii nepotului Cătălin. Așadar, de mult au rămas la timpul trecut nu numai plăcutele noastre amintiri ale „Nunții de Aur”, ci și chipurile frumoase și vorbele înțelepte ale unor vrednici oameni. Cei care au fost, iar acum nu mai sunt. Prin pilda lor de plugari ne-au învățat că marea artă a vieții oamenilor, în general, și a celor familiști în special, este nu numai viața armonioasă dintre soț, soție și copiii lor, dar și relațiile cât mai omenești și prietenești cu rudele și cu vecinii caselor de locuit, gospodăriilor de gospodărit și pământurilor de plugărit. Și apoi n-am cum să nu constat cu fală și mândrie că data de joi, 24 februarie 2022, a fost nu numai ziua ivirii mele în lume, cu 87 de ani în urmă, ci și „Ziua îndrăgostiților” la români.

De la Poliție ...

Simțindu-se învinsă, pandemia de Covid-19 lovește în stânga și în dreapta cu ultimele puteri. Printre victime, polițiști de pe Valea Hârtibaciului. Din fericire fără urmări grave, aceștia revenind în scurt timp la datorie. Colegii rămași pe baricade nu au stat însă degeaba.

Probabil, pe fondul scumpirii alimentelor, ca cetățean, mai că înțelegi când cineva dă o spargere la un magazin alimentar. Ca polițist ai datoria de a aplica legea chiar dacă înțelegi necesitatea unui asemenea gest. Dar dacă, așa cum s-a întâmplat la Moardăș, forțezi intrarea în depozitul unui magazin alimentar ca să furi băutură și țigări? Mai poți oare înțelege sau justifica necesitatea unui astfel de gest? Cu siguranță că nu. Ba chiar ți-ai dori să aibă parte de o binemeritată pedeapsă.

Dar ca să poți pedepsi este necesar să găsești vinovatul. Iar în găsirea autorului un rol principal l-a avut Agentul Bond. Nu James Bond ci „Ham-Ham” Bond agent canin aflat în slujba Serviciului de Ordine Publică Sibiu. Urma prelucrată de acesta a dus de la magazin la un imobil din localitate în care se afla un tânăr de 16 ani ce deținea asupra sa bunurile sustrase iar colegii polițiști au făcut restul. L-au identificat și au întocmit dosar penal, pe numele acestuia, pentru furt calificat. Trebuie menționat că Bond are multe astfel de „isprăvi” la activ cea mai reprezentativă fiind atunci când a contribuit decisiv la identificarea a patru presupuși autori ai unui furt calificat. Patru dintr-o lovitură ...

Pedepse binemeritate ar trebui să primească și cei care au sustras câteva sute de litri de combustibil din rezervoarele unor utilaje parcate în curtea unei societăți comerciale din Agnita sau cei care, dintr-o casă temporar nelocuită din Netuș, au sustras bunuri în valoare de câteva mii de euro. De aceea polițiștii continuă investigațiile în aceste cazuri în vederea identificării autorilor și tragerea la răspundere a acestora.

Cu privire la imobilele nelocuite temporar, indiferent cât de lungă sau scurtă este această perioadă, vă reamintim să luați un minim de măsuri de protecție. Sisteme de alarmă sau supraveghere, câini de pază, poliția sau vecinii în cunoștință de cauză cu privire la lipsa dumneavoastră din imobil, sau apelați la o firmă specializată de pază. Cu siguranță costurile vor fi mai mici decât o eventuală pierdere.

În urma controalelor rutiere efectuate în această perioadă au fost identificați M.D.A. de 49 de ani din Zlagna care conducea un vehicul pe drumurile publice având dreptul de conducere anulat, M.A. de 20 de ani din Recea, Brașov fără permis de conducere și C.S. de 27 de ani din Țeline care conducea un vehicul fără să posede permis de conducere și aflându-se sub influența alcoolului.

Răspunzând unui apel cu privire la un autovehicul care se deplasa haotic pe drumul dintre Bărghiș și Agnita polițiștii s-au deplasat în zonă unde au constatat că informația se confirmă. Au oprit vehicul și au identificat șoferul în persoana lui H.C. de 59 de ani din Agnita care avea o alcoolemie de 0,99 mg/l alcool pur în aerul expirat.

Intervenția polițiștilor a fost necesară și în cazul unui accident petrecut la Nocrich unde G.I. de 53 de ani din Alțina a pierdut controlul volanului și s-a izbit de un cap de pod. Acesta era singur în autoturism, iar rănilor suferite, din fericire, nu au fost grave.

Pe fondul consumului de alcool, o discuție în contradictoriu între două persoane din Chirpăr, a degenerat într-o agresiune. Astfel P.A.B. de 24 de ani din localitate și-a înțepat cu un obiect ascuțit consăteanul F.V. de 40 de ani. Din fericire rana nu i-a pus viața în pericol lui F.V. dar P.A.B. tot s-a ales cu dosar penal.

Un deces la domiciliu a fost semnalat la Brădeni. Din verificări s-a constatat că este vorba de U.M. de 87 de ani din localitate, persoană imobilizată la pat în ultimele două luni. Nu s-au constatat semne evidente de violență dar cauza decesului va fi determinată de Serviciul de Medicină Legală Sibiu. Tot Serviciul de Medicină Legală Sibiu va determina cauza decesului lui S.S. de 53 de ani din Agnita, de asemenea găsit decedat la domiciliu, în imobilul proprietate personală.

Pandemie sau nu, vremuri „bune” sau vremuri „rele”, ploaie sau soare, polițiștii de pe Valea Hârtibaciului pot fi găsiți la datorie ...

... **mereu alături de dumneavoastră !**

Alemănuța Toader

din natură, participă și câștigă mai toate concursurile de mediu. În școala din Nocrich s-a organizat pentru prima dată, în 2019, GIS Day, un eveniment global.

În fața unei clase vopsită în alb, care păstrează încă ornamente de la Crăciun, cu geamuri de termopan care se sprijină pe cărămida netencuită stă Alemănuța Toader. Este profesor de geografie la Școala Mare din Hosman, structură a Școlii Gimnaziale din Nocrich. În clasă nu există un sistem de încălzire cu calorifere. În colțul din dreapta, imediat cum intri pe ușă tronează o sobă ce seamănă cu un butoi mare de aluminiu. Este înconjurată de un fel de gard de sârmă pentru a proteja copiii să nu se ardă. Băncile sunt mese de câte o persoană, iar ghiozdanele copiilor stau atârnat pe spăarele scaunelor. Clasa este realitatea secolului XXI în care o mare parte din România se încapățânează să pășească. Este realitatea în care profesorul Alemănuța Toader se zbate să introducă tehnologia la care copiii sunt deja adaptați, cu ajutorul căreia învață mai repede și mai ușor. Este realitatea pe care dascălul luptă să o schimbe prin aplicații atractive și educative, aplicații care îmbină geografia cu dragostea și respectul față de natură. Totul într-o școală în care 20 de calculatoare nou nouțe, obținute printr-un proiect așteaptă cuminiți într-o încăpere să treacă pandemia pentru că nu este suficient spațiu pentru ca elevii să păstreze distanța fizică impusă. A descoperit geografia digitală la cursuri de perfecționare

Alemănuța Toader s-a născut la Sibiu. Și-a dorit o carieră la catedră dintotdeauna. Își amintește că atunci când era în clasa a VII-a o învățătoare o mai ruga să-i țină locul atunci când era bolnavă sau avea o problemă, iar ea nu-și mai încăpea în piele de fericire.

„Acasă făceam carnete de note și catalog și mă jucam de-a școala cu nepoții, că aveam nouă nepoți. Tata însă, m-a tot împins să lucrez în comerț, știți cum era atunci. Așa am urmat Liceul Economic.” Din cauza Economiei Politice care nu-i plăcea, dascălul nu a luat treapta a doua. A făcut profesionala și apoi seralul. Dragostea pentru copii și plăcerea de a preda erau în sângele ei. Nu putea să renunțe la acest vis, așa că, după ce a terminat liceul a intrat la Facultatea de Geografie de la Sibiu. Șase ani de studiu erau la acea vreme. Și-a dat apoi licența și gradele la București.

„Poate dacă mă duceam la Pedagogic era mai simplu, nu mai făceam atâta școală, dar nimic nu strică”, spune zâmbind profesorul.

În anul 2004 inspectorul pe geografie, Constantin Dincă trimite mai multe cadre didactice la un curs de perfecționare Quantum GIS. Atunci profesoara din Nocrich descoperă GIS-ul, Sistemul Geografic Internațional de Cartografiere Digitală. O lume fascinantă a hărților pe care poți călători virtual. Mai târziu s-a dus la București să-și susțină gradul I având-o ca îndrumător pe prof. dr. univ. Elena Matei. Titlul lucrării era „Utilizarea tehnicilor de cartografiere digitală în predarea orizontului local, comuna Nocrich, județul Sibiu”. Un asemenea titlu i-a atras atenția decanului Facultății de Geografie de la acea vreme, prof. dr. Laura Comănescu, dascăl care a impresionat-o pe Alemănuța în mod deosebit. Ochii ei albaștri ca cerul senin de vară strălucesc. „M-a întrebat atunci dacă la titlul pe care îl am știu ce vreau. I-am explicat că vreau să lucrez pe platforme digitale pentru orizontul local, că fac aplicații cu copiii, pentru că nu putem altfel, ei nu rețin altfel. M-a întrebat apoi dacă Universitatea București ne poate ajuta cu ceva. Am rămas surprinsă”, spune prof. Alemănuța.

În perioada facultății a fost profesor suplinitor la Școala Nr. 18 din Sibiu timp de nouă ani de zile. Spune că are un respect deosebit față de colegii de acolo. S-a titularizat, apoi, la Școala de la Gura Râului, iar de acolo a plecat în anul 1998 la Vaideeni, județul Vâlcea, după soțul ei care este preot. În anul 2003 s-a întors în județul Sibiu, la Nocrich, unde a rămas până astăzi, chiar dacă face zilnic naveta de la Sibiu. Școala Gimnazială din Nocrich are peste 500 de elevi în mai multe structuri: Școala de la Fofeldea, în Hosman unde sunt Școala Mică și Școala Mare, acolo unde se afla profesorul în momentul în care am întâlnit-o. Aici, în aceste structuri, a adus în sălile de clasă aplicația on line ArcGIS, cu ajutorul căreia copiii vizualizează hărțile digitale.

„Proiectul l-am început cu ajutorul celor de la Esri România. Prof. Ionela Luiza Stoica, directorul de aici a fost de acord să facem un contract, iar ei ne-au finanțat. În momentul de față copiii din Nocrich au 2.000 de conturi pe care se pot loga de pe telefon, laptop sau calculator. Am început de

la partea de orizont local, ca să mergem pe partea generală și cu platforma respectivă a fost foarte ușor să cartografiem împrejurimile”, mai spune prof. Alemănuța Toader.

Nimic din imaginea clasei în care predă dascălul sibian nu indică faptul că sunt trecute granițe, iar confortul este lăsat la o parte pentru binele copiilor. Al unor copii care trebuie să rămână la școală. Alemănuța Toader este primul dascăl care a reușit să unească utilizatorii acestor aplicații de la nivel global într-un singur eveniment. Este vorba despre GIS Day, organizat pentru prima dată în anul 2019 în cadrul unui cerc pedagogic al profesorilor de geografie din unitățile de învățământ de pe Valea Hârtibaciului, cu tema: Transdisciplinaritatea – o nouă abordare pedagogică în predarea geografiei; utilizarea GIS-ului în cunoașterea orizontului geografic local. Obiectivele evenimentului au fost prezentarea modalităților de educare a elevilor, la orele de geografie, în scopul cunoașterii mediului înconjurător și protejării acestuia, utilizând aplicațiile ArcGIS Online, Storymaps și Survey123 for ArcGIS.

„Prin intermediul acestor aplicații copiii văd hărțile digital. Noi putem suprapune mai multe tipuri de hărți. Totul este în folosul elevilor. De câte ori folosim platforma plecăm din Nocrich, orizontul local. Vrem să vedem așezarea, relieful, dacă vrem pornim și pe harta cu hidrografie sau pe cea politică și atunci mergem, de la Nocrich, la nivel de România sau global. Copiii sunt încântați să exploreze, cu atât mai mult dacă o fac pe telefon. În acest sens copilul are deja un spectru mult mai larg și este axat mult mai mult pe tehnologie și atunci platforma îl ajută foarte mult, reține într-un timp mult mai scurt”, povestește dascălul.

Nu toate merg însă, ca pe roate. Copiii din clasele în care predă Alemănuța sunt, în majoritatea lor, din familii defavorizate. Nu toți au device-uri.

„Sunt și copii care vor și care se ocupă mult mai mult, pentru că asta înseamnă și învățare, dar sunt și copii care nu au device-uri. De exemplu, avem un copil foarte bun și aici la clasa a VIII-a. A primit un laptop cu ajutorul ISJ-ului și al sindicatului, dar s-a stricat. Nu mai are de pe ce lucra. Nu are telefon, nu are tabletă, nu mai are de pe ce lucra. Ce să-i fac? Copil foarte bun. Folosim cartea, manualul, dar el simte că stă pe loc”, spune profesorul.

Alemănuța merge mai departe cu o încapățănare nezdruncată. Ea trebuie să țină copii la școală, să-i farmece și să-i învețe, să-i educe.

„Ținând cont că geografia se predă la clasele V – VII timp de o oră pe săptămână și la clasele a VIII-a timp de două ore pe săptămână, toate acestea le fac din plăcere. Chiar discutăm cu elevii ce facem la școală. Ne jucăm, învățăm și ne distrăm. Copilul știe că ne jucăm, dar jucându-ne și învățăm. Sunt din medii defavorizate, dar cu toții, și eu și colegii mei încercăm să-i atragem și

să să-i ținem la școală. Am avut prin platforma ArcGIS, printr-un proiect european, exemple de bună practică: cinci copii care au fost finaliști de proiect european s-au remediat din punct de vedere al absenteismului și al atragerii către orele de geografie”, mai spune dascălul.

Nu mai pleacă din școala de la sat

Alemănuța Toader pune sufler, mult sufler atunci când vorbește despre proiectele și aplicațiile ei. Și toate dau roade. Degetele îi alunecă pe ecranul telefonului și așteaptă cu răbdare să se încarce paginile. Internetul nu este bun la școală, dar e mai bun decât deloc. Pe măsură ce paginile se încarcă dascălul explică.

„Aici este o aplicație unde pot fi încărcate date. Am fost cu elevii și am cartat pe teren. Am strâns gunoaiele. Aici avem alte aplicații. Am lucrat cu copii din Marpod și din Uniunea Europeană. Au fost în orizontul local și au inclus tipuri de arbori și toate detaliile despre ei. O altă aplicație este Biobliț unde noi am încadrat activități și introducem date despre mediu. Avem și activitățile Eco pe care le-am lansat la Gis Day unde putem vedea dacă găsim deșeuri de hârtie, plastic, deșeuri alimentare sau altele, mergem și identificăm zona, copiii care au telefon fac fotografii cum a fost mediul, apoi cum a fost ecologizat

și postăm”.

Alemănuța Toader a fost mereu unul dintre acei profesori care s-a implicat, fără să aștepte ceva în schimb, doar de dragul copiilor.

În anul 2.000 alături de alți colegi a organizat Simpozionul Național de Geografie la Vaideeni de Vâlcea, unde a colaborat, pentru prima dată cu profesori din mediul academic.

În 2016 a avut Olimpiada Națională de Geografie unde a organizat partea de aplicație practică pe Hosman.

La Nocrich a organizat cu directoarea școlii concursul „Respectă mediul”, un concurs regional. De zece ani este alături de Patrula de Reciclare. A inclus copiii în toate aceste acțiuni îmbinând partea de tehnologie cu geografia și cu mediul, iar ei i-au mulțumit fiind cei mai buni. „Copiii au și luat premii special la Patrula de Reciclare asta fiind ceva extra școlar într-un an cu pandemie. Elevul ei Raul Fițan a obținut premiul individual la categoria video. În anul 2019 au participat la Concursul „Orașul viitorului”, unde copiii au luat locul I pe județ, creând un oraș al viitorului din materiale reciclate.

Anul acesta a luat completare la Marpod unde alături de directorul prof. Crina Bârsan continuă misiunea Patrula de Reciclare cu încă o echipă.

Alemănuța Toader spune că nu s-ar mai întoarce la o școală din oraș, deși i s-a propus. „M-am atașat de copii și de colegi”, șoptește ea. Rămâne să predea la sat, acolo unde copiii o privesc cu ochi mari și curioși, în clase cu sobe înconjurate cu garduri de sârmă.

profesorul care aduce tehnologia în clase ...

... cu sobe înconjurate de garduri de sârmă

Articol scris de **Raluca Budușan** în Turnușatului

Știți dacă actul dumneavoastră de identitate se află în termen de valabilitate ?

Dacă nu, verificați data înscrisă în colțul din dreapta-jos al acestuia. Prin lege aveți obligația de a vă prezenta, cu cel puțin 15 zile și cel mult 180 de zile înainte de această dată, la Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanei în vederea preschimbării acestuia. Nu lăsați să treacă acest termen. Este posibil să aveți nevoie de actul de identitate la medic, la bancă, la notar sau orice altă instituție iar un act de identitate expirat nu vă este de folos.

Pentru a vă putea preschimba actul de identitate trebuie să aveți asupra dumneavoastră:

- actul de identitate vechi
- certificatul de naștere în original și copie xerox
- actul cu care faceți dovada spațiului de locuit (contract de vânzare-cumpărare, contract de închiriere, certificat de moștenitor, adeverință de la primăria locului de domiciliu)

și, dacă este cazul, următoarele acte:

- certificat de căsătorie în original și copie xerox

- sentință de divorț rămasă definitivă și irevocabilă în original și copie xerox
- certificatul de deces al soțului/soției în original și copie xerox
- certificatele de naștere ale copiilor care nu au încă 14 ani

Ați căutat certificatele de naștere ale copiilor și ați constatat că au împlinit 14 ani și nu au încă act de identitate ? Vă așteptăm împreună cu aceștia pentru a-i pune în legalitate, cu cel mult 15 zile după împlinirea vârstei de 14 ani, conform legii.

Pentru orice alte informații puteți contacta Serviciului Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor al orașului Agnita la telefon 0269510320 sau e-mail spclepagnita@yahoo.com, spclepagnita@gmail.com

Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanei al orașului Agnita funcționează în sediul Primăriei orașului Agnita și are următorul program cu publicul:

luni, marți, joi	08,30 – 13,00	14,00 – 16,00
miercuri	08,30 – 13,00	14,00 – 18,00
vineri	08,30 – 12,00	13,00 – 16,00

Arhitectul Eugen Vaida a avut șansa să crească într-un sat multietnic de sași, romi și români: “Multe lucruri se făceau într-un sistem de cooperare, de la curățirea șanțurilor, la văruirea copacilor stradali. Nu exista formație săsească de muzică care să nu aibă în repertoriu și o învățată românească sau un joc romanes și invers”.

L-a impresionat în adolescență numărul mare de obiecte etnografice de care oamenii se despărteau cu atâta ușurință, chiar le aruncau sau le puneau pe foc: “Țin minte că mă cocoșam adesea în cel mai înalt punct al satului pentru a identifica curtea din care ieșea fum. Acolo fugeam ca să mai salvez ceva din ce se putea salva. Să păstrezi tradițiile într-o lume tot mai conștientă de drepturile omului și de valorile legate de demnitate umană devine un fel de mers pe sârmă. Ce păstrăm și care sunt lucrurile la care renunțăm este întrebarea fundamentală a celor care lucrăm în domeniul patrimoniului”, spune Eugen Vaida, președintele Asociației Monumentum și coordonatorul proiectului Ambulanța pentru Monumente, într-un interviu pentru HotNews.ro

În același timp, participarea comună la salvarea unui obiectiv de interes general, cum este o moară, un pod, o biserică sau un conac redeschide apetitul pentru cooperare și consolidează structura grupului detensionând relațiile sociale.

Oamenii RoMăine sunt cei care fac pași concreți pentru un mâine mai bun. Sistemul Medical MedLife, prin platforma de sănătate RoMăine, îi aduce laolaltă pe toți cei care vor să pună umărul la găsirea și aplicarea soluțiilor prin care să facem România bine.

Interviul pe larg:

Un doctor pentru patrimoniu

Ai crescut într-un sat unde 3 comunități diferite trăiau și construiau împreună, cum te-a influențat diversitatea culturală?

Eugen Vaida: Am avut șansa să cresc într-un sat multietnic de sași, romi și români unde existau nu doar reguli și cutume în interiorul grupurilor etnice, dar și în relația unora cu celelalte. Erau, însă, și foarte multe “flexibilizări”, că să folosesc un cuvânt la modă. Foarte multe lucruri se făceau într-un sistem de cooperare, de la curățirea șanțurilor la văruirea copacilor stradali, de la repararea unui pod la organizarea serbărilor școlare. Nu exista formație săsească de muzică care să nu aibă în repertoriu și o învățată românească sau un joc romanes și invers. Influențele interetnice erau vizibile de la sistemul social de organizare la îmbrăcăminte, de la arhitectură la meșteșuguri.

Această diversitate culturală m-a ajutat ulterior să fixez fenomenele și evenimentele culturale din mai multe perspective și să încerc să găsesc soluții echilibrate la cele mai complicate probleme. Cooperarea și permisivitățile se întâmplau până la un moment dat când apăreau acele limitări “necesare” fiecăreia dintre cele trei etnii pentru ca ele să își prezerve identitatea culturală per se, dincolo de anumite permeabilități acceptate. Deși le înțelegeam rațiunea formală, aceste bariere m-au preocupat și m-au deranjat permanent. Erau niște prejudecăți venite din evenimente istorice în calea unor relații bazate pe valorile individului (nu ale colectivității) pe care le căutam. Așa am ajuns să am în adolescență foarte mulți prieteni romi și sași și să dețin astăzi o colecție de obiecte etnografice grupate într-o colecție interetnică privată. M-a impresionat în adolescență numărul mare de obiecte etnografice cu care am crescut, de care oamenii se despărteau cu atâta ușurință, chiar le aruncau sau le puneau pe foc. Țin minte că mă cocoșam adesea în cel mai înalt punct al satului pentru a identifica curtea din care ieșea fum. Acolo fugeam ca să mai salvez ceva din ce se putea salva.

Ce s-a întâmplat după plecarea sașilor? S-a pierdut ceva? Cum au fost influențate celelalte două comunități?

Eugen Vaida: S-a întâmplat un lucru firesc, membrii comunităților românești și rome și-au însușit o mare parte din patrimonial săsesc – în special casele, prea puține ajungând să fie utilizate ca locuințe sociale. Cultura locuirii era alta la români și la romi decât la sași, iar spațiile încăpătoare trebuiau brusc întreținute și utilizate altfel decât erau obișnuiți. Noroc că sașii lăsaseră în urmă cunoștințe temeinice în domeniul construcțiilor, așa că noii proprietari s-au adaptat repede. Este și cazul meu și al familiei mele. Ne doream o casă mai încăpătoare, mai solidă și care să aibă și o baie, iar în 1990 am cumpărat-o de la sașii care plecaseră în Germania. Chiar dacă le-au mai modificat, aceste două comunități au salvat cultura materială a sașilor, asumându-și și adaptând casele la necesitățile proprii. S-a produs un fenomen similar cu abandonuliei cu alțiță românești și preluarea acesteia de către comunitățile rome care s-au atașat foarte tare de ele.

Reacția multor sași în vârstă a fost similară cu “Ce mai faceți cu ele, lăsați-le să cadă”. E dureros.

Pe de altă parte, generațiile mai în vârstă care astăzi mai locuiesc în Germania privesc, în general, dezaprobat salvarea patrimoniului săsesc de către romi și români. Îmi imaginez că e destul de greu să accepte faptul că migrarea către Apus nu le-a adus integrarea pe care și-o doreau și că încă duc dorul locurilor natale. Unii s-ar întoarce, dar acțiunea ar fi văzută ca un eșec prin simplul fapt că ar recunoaște himera după care au plecat. Preluarea și restaurarea patrimoniului săsesc de către celelalte grupuri etnice reprezintă o oglindă pusă în fața comunităților săsești. Reacția multor sași în vârstă a fost similară cu “Ce mai faceți cu ele, lăsați-le să cadă”. E dureros.

Cei care încă și-au păstrat casele și la care se întorc în sezonul cald încep să plângă de îndată ce deschid poarta gospodăriei. Din fericire, tinerele generații evaluează altfel lucrurile, nu mai au acest complex și privesc detașați, dar cu interes, restaurarea patrimoniului săsesc. Mulți participă la activități de restaurare a bisericilor fortificate.

Atitudinea românilor și romilor față de sași este, în general, de recunoștință pentru transmiterea unor valori sociale și culturale și a unor cunoștințe tehnice. În multe sate se păstrează încă anumite obiceiuri și evenimente ca, de exemplu, organizarea socială în jurul vecinătăților.

“Ambulanța pentru Monumente” sugerează o urgență, dar și sănătate. Ce valori promovați? De ce urgență în salvarea monumentelor și a patrimoniului? De ce crezi că e important să salvăm case și tradiții?

Eugen Vaida: Am adaptat într-adevăr o procedură venită dintr-un domeniu conex, cel al medicinei. Poate că aceasta este și noutatea care a făcut proiectul atât de popular. Chiar avem o ambulanță propriu-zisă dotată cu unelte și spații pentru materiale de construcție. La fel ca și într-o ambulanță medicală, efectuăm doar intervențiile urgente necesare până când “pacientul” ajunge pe masa de operație, ceea ce echivalează în domeniul nostru cu restaurarea. Metodele noastre prezintă similități cu intervențiile asupra corpului uman: principiul minimei intervenții, principiul compatibilității materialelor noi cu corpul pe care se operează, principiul reversibilității intervenției etc.

În acest moment salvagardarea patrimoniului reprezintă o urgență pentru că ne aflăm la momentul la care acele intervenții sistematice făcute asupra monumentelor în ultimii ani ai comunismului încep să cedeze pe scară largă. În 2016 aveam 600 de monumente aflate în stare de colaps și precolaps or în momentul de față sunt mult mai multe. Noi încercăm să facem față extinzându-ne rapid în toată țara.

Prezervarea identității noastre culturale pe care o întrușipează aceste case și tradiții duce la consolidarea fibrei sociale a comunității de care este mare nevoie în acest punct critic în care se află mediul rural. S-a întrerupt comunicarea și dezbateră între membrii comunităților locale. Mulți dintre ei sunt plecați peste hotare și vin doar accidental acasă, iar alții sunt atât de cuprinși de activitățile recurente încât nici nu mai au timp să schimbe o vorbă cu vecinii. Comunicarea și dezbateră sunt elemente cruciale pentru decizii democratice în interiorul unei comunități, iar participarea comună la salvarea unui obiectiv de interes general cum este o moară, un pod, o biserică sau un conac redeschide apetitul pentru cooperare și consolidează structura grupului detensionând relațiile sociale.

Cum a fost întâlnirea urban-rural la aceste proiecte? Au fost depășite prejudecăți? Aveți povești de la aceste întâlniri despre înțelegerea și ajutorul oferit celuilalt?

Eugen Vaida: Întâi de toate mi-e teamă să nu am eu prejudecăți. De aceea, mă înconjur de cei peste 400 de tineri care reprezintă generația Millennial și Z și care aduc noul Zeitgeist în intervențiile ambulanței. Marea majoritate a voluntarilor sunt din mediul urban care vin cu garda jos în ceea ce privește prejudecățile, dar care nu cunosc foarte bine cutumele din mediul rural tradițional. Aici se produce un clash. Am asistat inclusiv la discuții intense între meșteri tradiționali și studenți pe tema comunităților queer. Acolo se rupe o lume.

Încercăm să ne informăm în prealabil, să nu intrăm cu bocancii în regulile nescrise ale comunității și să tratăm cu delicatețe subiectele sensibile.

Echitatea de gen, discriminarea pe criterii sociale și etnice, protecția animalelor sau toleranța religioasă sunt teme pe care le auzi des în conversațiile tinerilor. Am avut voluntari și meșteri care provin din comunități cu probleme sociale și față de care voluntarii noștri au foarte puține prejudecăți, în schimb am văzut reacții nepotrivite din partea unor localnici. Dar având în vedere că oamenii din sate sunt gazdele noastre, încercăm să ne informăm în prealabil, să nu intrăm cu bocancii în regulile nescrise ale comunității și să tratăm cu delicatețe subiectele sensibile.

Știm cu toții că la țară câinii nu prea sunt acceptați în casă. Îmi amintesc aici de un caz în care, după ce nu l-a convins pe cățelul unei voluntare în mod repetat să părăsească locuința, proprietarul l-a lovit. Evident că voluntara s-a supărat, iar proprietarul, o persoană totuși sensibilă, și-a cerut scuze. Este destul de greu să convingi o comunitate de păstrarea unui copac în jurul monumentului istoric. La una dintre intervenții ne-am trezit cu 5 drujbări care își dădeau rând la tăierea unui copac sănătos din imediata vecinătate a bisericii. Cu chiu cu vai i-am convins să găsim o soluție ca să-l păstrăm, după ce am prezentat efectele benefice în prealabil. Pe de altă parte, consider că, pentru a-și valida viziunea, e necesară imersarea aceasta a noilor generații de la oraș în mediul rural, în realitatea muncii fizice agricole sau a convivialității cu un vecin cu probleme sociale. Mă tem în egală măsură de poziționări radicale sau de un activism agresiv care nu negociază cu realitățile din teren.

Cum ați răspunde cuiva care ar spune că satul ar trebui să se modernizeze, nu să rămână încremenit în tradiții? Cum poate exista un echilibru între modernizare și păstrarea specificului local, a obiceiurilor și tradițiilor?

Eugen Vaida: Să păstrezi tradițiile într-o lume tot mai conștientă de drepturile omului și de valorile legate de demnitate umană devine un fel de mers pe sârmă. Ce păstrăm și care sunt lucrurile la care renunțăm este întrebarea fundamentală a celor care lucrăm în domeniul patrimoniului. Nu toate obiceiurile și tradițiile pot fi păstrate, asta este clar. Unele sunt mai dureroase și încă vii în mintea unor grupuri etnice sau sociale, altele mai puțin. Sigur că o cultură materială asupra căreia s-a instituit o protecție și care a devenit patrimoniu cultural trebuie păstrată și valorificată și pentru a face acest lucru trebuie uneori să re-semantizăm lucrurile. Asta nu se poate întâmpla, însă, imediat și uneori este necesar să treacă două sau trei generații pentru ca lucrurile să se reaseze. De aceea noțiunea de interpretare devine tot mai importantă în domeniul nostru.

Vă dau un exemplu concludent: În județul Sălaj, la Treznea, s-a demolat sub presiunea comunității și cu un puternic sprijin politic un conac maghiar, monument istoric și care a fost locul unor atrocități ale trupelor horthyste îndreptate împotriva comunității locale românești. Lumea patrimoniului a fost pur și simplu șocată și ingenuncheată de acest eveniment. Cum a fost posibil o demolare a unui monument istoric în România anulul 2019? Evenimentul masacrului era încă viu în memoria colectivă a comunității. În această situație, s-ar fi putut salva acel conac tocmai pentru a-l transforma într-un memorial al atrocităților din care să avem ce învăța, însă noi, cei care activăm în patrimoniu, nu am avut inspirația să intrăm în legătură cu această comunitate și să le oferim alternative plecând de la problemele lor reale.

În altă ordine de idei, o casă veche și spălăcită este asimilată de către comunitățile rurale unui statut social inferior. Dincolo de asta, păstrarea ei se justifică doar în măsura în care poate fi adaptată la nevoile contemporane de locuire.

Din fericire, mai toate casele pot fi păstrate și extinse pentru a face loc unui confort de locuire rurală de calitate fără a-i afecta vizibil aspectul arhitectural. În privința construirii unor case noi, susțin tot mai mult folosirea meșteșugurilor tradiționale și a resurselor locale pentru a crea configurații de arhitectură cu un aspect contemporan prin evitarea pastişelor și a butaforiilor.

*

Eugen Vaida de la Asociația MONUMENTUM a fost desemnat anul acesta Ashoka Fellows, alături de Iarina Taban de la Asociația Ajungem MARI. Ei se alătură astfel celorlalți șase Ashoka Fellows din România și totodată comunității globale de 3.800 de antreprenori sociali din peste 94 de țări, pe care Ashoka îi sprijină pe viață.

Ashoka este cea mai mare organizație globală de promovare și susținere a antreprenoriatului social și inovației sociale, clasă de ONG Advisor pe locul 5 din 500 de ONG-uri din lume. Ashoka este prezentă începând din 2017 și în România unde își propune să contribuie la crearea unei societăți în care fiecare cetățean este un agent al schimbării, capabil să ia acțiune în mod creativ pentru a rezolva probleme sociale.

ORTODOXIA PE VALEA HÂRTIBACIULUI

FOAIE EDITATĂ DE PROTOPOIATUL ORTODOX AGNITA

CU BINECUVÂNTAREA ÎNALT PREASFINȚIEI SALE DOCTOR LAURENȚIU STREZA MITROPOLITUL ARDEALULUI

FEBRUARIE 2022

„Lumina lui Hristos luminează tuturor!” (Liturgia Darurilor)

Noi hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a anunțat deciziile luate la întâlnirea de joi. Printre acestea, canonizarea celei dintâi monahii cunoscute ca fiind de neam românesc și implicarea clericilor în promovarea Recensământului Populației și Locuințelor din România.

În ziua de joi, 17 februarie 2022, în Aula Magna „Teotist Patriarhul” din Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a desfășurat ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

În cadrul acestei ședințe, Sfântul Sinod a aprobat **canonizarea Cuvioasei Teofana Basarab** (cea dintâi monahie de neam românesc cunoscută), **cu titlatura: Sfânta Cuvioasă Teofana Basarab**, precum și înscrierea ei în calendarul Bisericii Ortodoxe Române, cu ziua de cinstire în data de 28 octombrie.

Sfântul Sinod a hotărât ca, din motive de sănătate, Preasfințitul Părinte Episcop Daniil Stoenescu să fie transferat din slujirea de Episcop al Daciei Felix în postul de *Arhieru-vicar* al *Episcopiei Devei și Hunedoarei*, cu titlatura Densușeanul, întrucât are locuința personală pe teritoriul acestei eparhii. Locotenența de Episcop al Daciei Felix va fi asigurată de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, care va fi pomenit la slujbele religioase săvârșite în lăcașurile de cult din *Episcopia Daciei Felix* ca *Locțiitor de Episcop al Daciei Felix*.

Sfântul Sinod a apreciat rezultatele **programului „Masa bucuriei”**, derulat de *Sectorul social-filantropic al Administrației Patriarhale* și pe parcursul anului 2021. Valoarea totală a bunurilor donate în anul menționat este de 3.140.866 lei. De aceste bunuri au beneficiat 222 instituții social-filantropice din Patriarhia Română, care au acordat asistență pentru 19.824 de persoane, numărul de beneficiari fiind în continuă creștere.

Sfântul Sinod a luat act cu bucurie de lansarea proiectului **Eco-inițiative în parohiile Bisericii Ortodoxe Române din România și Republica Moldova**, care are ca scop inițierea unei educații de mediu și identificarea soluțiilor pentru creșterea responsabilității ecologice la nivelul Bisericii Ortodoxe Române atât în România, cât și în Republica Moldova.

Privitor la organizarea **Recensământului Populației și Locuințelor din România** în perioada 01 februarie-17 iulie 2022, Sfântul Sinod a aprobat ca Centrele eparhiale din țară și din străinătate să transmită personalului clerical indemnul de a-i încuraja pe credincioși să-și îndeplinească această datorie civică și să își declare apartenența religioasă corectă, mai ales prin auto recenzare, în perioada 14 martie-15 mai 2022.

Sfântul Sinod a apreciat în mod deosebit activitatea social-filantropică a eparhiilor, parohiilor, mănăstirilor și centrelor sociale din anul 2021, an marcat de pandemie și îi îndeamnă pe credincioșii Bisericii Ortodoxe Române, la începutul **anului omagial dedicat rugăciunii** (2022), să rămână solidari în jurul imperativului moral al ajutorării celor aflați în suferință și al manifestării credinței în Domnul Iisus Hristos, prin rugăciune și faptele dragostei creștine.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

Sursa: <https://basilica.ro>

Predare de ștafetă

Duminică 13 februarie, o dimineață cu miros de primăvară, enoriași ai parohiei III din Agnita și ai parohiei din Ghijasa de Sus s-au întâlnit în curtea catedralei pentru a-l întâmpina pe preotul Rareș-George Dușescu care, după 6 ani de slujire în biserica din Ghijasa, a primit binecuvântarea Înaltpreasfințitului Mitropolit Dr. Laurențiu Streza pentru a-și continua misiunea preotească în parohia din Agnita.

La acest important eveniment din viața creștinească a agnițenilor și a preotului Rareș-George Dușescu, Sfânta Liturghie din catedrală a fost săvârșită de părintele protopop Mihai Naicu împreună cu un sobor de preoți format din Ioan Jurca, Nicolae Mărginean și Florin Țânț de la parohiile din Agnita, și preoții Mihai Petian de la parohia Sf. Ilie din Sibiu, Andrei Iancu din Coveș, Bogdan Grama din Cornățel și Mihai Rusu preot pensionar din Ghijasa de Sus.

Sfânta Evanghelie a Vameșului și a Fariseului a fost citită și explicată în Cuvântul de învățătură de părintele profesor Mihai Petian. Acesta a vorbit despre deosebirea sufletească dintre păcătosul care se căiește cu smerenie în fața lui Dumnezeu și trufia celui ce are o bună părere despre sine.

După săvârșirea Sfintei Liturghii, părintele protopop Mihai Naicu a citit decizia de numire și actul de instalare a noului preot și i-a înmănat acestuia cele trei simboluri ale instalării în parohie, Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și cheia bisericii cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” urându-i mulți ani binecuvântați și rodnici în parohia ce i-a fost încredințată.

Părintele protopop i-a mulțumit preotului Nicolae Mărginean pentru activitatea sa de peste 32 de ani în parohia din Agnita, perioadă în care, slujind împreună în aceeași biserică s-au bucurat de o bună înțelegere, de dragoste duhovnicească spre folosul bisericii și al enoriașilor și i-a mai mulțumit pentru activitatea sa prin zidirea bisericii cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”.

Părintele Nicolae Mărginean i-a mulțumit pentru cuvintele frumoase, pentru bucuria de a fi lucrat împreună peste 32 de ani în armonie duhovnicească.

Evocând cei peste 47 de ani de preoție pe Valea Hârtibaciului, din care 15 ani în parohiile din Iacobenii și Stejărișu, părintele le-a mulțumit celor care i-au fost alături, care l-au ajutat să-și îndeplinească nobila misiune de preot. L-a felicitat pe noul preot pentru numire și i-a promis că-i va fi alături în activitățile pe care le va desfășura în parohia ce i-a fost încredințată.

În final, noul preot paroh mulțumind celor care i-au încredințat sarcina de păstor duhovnicesc al parohiei din Agnita, și-a exprimat recunoștința față de enoriașii din Ghijasa de Sus care i-au fost alături în lucrările făcute la biserica din sat, le-a mulțumit celor care l-au întâmpinat cu dragoste la venirea în Agnita și și-a exprimat convingerea că-i vor fi alături la desăvârșirea lucrărilor de la biserica ridicată de părintele Mărginean.

Predarea acestei ștafete simbolice a fost însoțită de minunate buchete de flori, oferite cu drag celor doi preoți de episcopul parohiei I, Ioan Pârnu și soția sa Ana, un gest frumos și binevenit.

După oficierea instalării noului paroh, preoții prezenți la ceremonie și membrii consiliilor parohiale din Ghijasa de Sus și parohia III din Agnita au luat parte la o agapă creștină.

I. Barsan

la parohia III din Agnita

Tot cu gândul la Maica Silvana (1944-2021). Și la ceea ce ne-a învățat. Nu atât din cărți, cât din cele trăite, experiate. Deschid un volum al său care-mi este foarte aproape de inimă: „Uimiri, rostiri, pecetluiri”. Cuprinde o sută de „capete de învățătură”, de folos celui ce caută ieșirea din starea de păcat și intrarea în bucuria lui Dumnezeu. Împărtășesc cu voi câteva scipiri din îndemnurile și încredințările sale.

«Învăță să răscumperi vremea cea rea a zilei de astăzi! Privește în ochii Domnului și vezi acolo veșnicia cea vie! Veșnicia nu va fi și nu începe în altă parte, ci aici, acum, în această privire înfinit de iubitoare și de răbdătoare.

Încearcă să te privești și pe tine pe dinăuntru sub privirea Sale iubitoare. Plimbă-te prin templul Duhului Sfânt care este trupul tău! Mergi cu grijă, în vârful picioarelor, cu delicatețe, pentru că e lucrare sfântă acolo! Află acolo un loc de odihnă și stai.

Oprește-te ca să-L cunoști acolo. Poți alege să te odihnești pe aripile vântului respirației. Sau te poți odihni plutind peste apele celulelor tale și privind printre gene cum plutesc dantelele de ADN pe acolo... Sau te poți opri lângă izvorul vieții, inima, și să ascuți glasul acela tainic al adâncului, care cheamă alt Adânc.

Apoi, cântă-l ceva, fără cuvinte, Creatorului tău! Cântă-l așa, cu tăcerea ta și ascultă răspunsul Lui de tăcere tandră și dumnezeiască!

Apoi ridică-te, fă câteva mătănni și spune „Bună ziua” acelui ceas al zilei și fă tot ce ai de făcut ca și când ar fi singurul lucru important!»

(Maica Silvana Vlad, „Uimiri, rostiri, pecetluiri”, Editura Doxologia, Iași, 2012, p. 87)

«Dă-l lui Dumnezeu toate gândurile tale, fără nici o rușine sau învinovățire! Dă-l-le așa cum vin și cum sunt! Dă-l-le așa cum îi dai aerul pe care-l expiri. Aerul acesta El îl inspiră din nările tale ca să poată intra în tine cu suflarea Lui de viață prin aerul pe care-l inspiri. Dacă-l dai Lui duhoarea ta urât mirositoare, El va face din ea, în focul iubirii Sale, mireasmă bine plăcută și te va parfuma cu ea. Dacă nu l-o dai Lui, se va întoarce la tine, după ce va otrăvi lumea în care respiri, otrăvindu-te și mai mult!

Să stai, oriunde ai fi și orice ai face, în fața Lui și să-L lași să soarbă moartea din tine ca să-ți poată da Viața Lui! Având Viața Lui în tine, te vei cunoaște așa cum te cunoaște El și vei face voia Lui așa cum faci acuma voia ta. Și El îți va dăruia Duhul Sfânt Care te va învăța toate!» (op. cit., pp. 87-88)

«Oferă-l lui Dumnezeu nimicul tău. Tu te tot străduiești, ca și mine și ca mulți dintre noi, să umpli acest nimic turnând în el fel de fel de alte nimicuri sau minciunile... acum încearcă să stai așa NIMIC în fața Lui cât mai des cu putință. Seara înainte de culcare, dimineața la trezire și ori de câte ori îți amintești în timpul zilei, intră în acest nimic ce ești și stai acolo, gol și liniștit simțind cât poți mai profund cât de nimic ești. Nu primi gânduri. Nu te judeca, lasă-L pe El s-o facă. Tu taci și oferă-i acest nimic! Dar să-l oferi Lui, nu ție sau vrămașului. Vei prinde mișcarea sufletului prin care să faci asta, poate nu imediat, dar după câteva încercări vei reuși!» (op. cit., pp. 89)

«Nu uita, acum ai în tine două moduri de a fi: unul, cel dat de viața trecută, viața primită de la părinți și de la lume, viața în care nu ai avut de ales, viața trăită ca un blestem fără ieșire, și unul nou, dobândit prin nașterea la viața ca binecuvântare, viața liberă de orice blestem moștenit, viața la care ne naștem hărnicind împreună cu harul lui Dumnezeu și răstignind orice pornire de împotrivire a omului vechi! Tu alegi în care să trăiești! Nu e ușor, dar merită osteneala pentru că viața ca binecuvântare este adevărata noastră viață!

Doare? Da! Doare tare, mai ales la început, pentru că orice naștere doare, nu? Dar nici viața ca blestem nu e mai puțin dureroasă, doar că e o durere care ne trăiește ea pe noi, noi fiind atenți doar la tranchilizantele urii și ale răzbunării, pe când durerea nașterii de sine e o durere asumată și liberă, care duce la bucuria pe care nimeni nu o mai ia de la noi! Vai celui care pleacă de pe pământ doar cu viața ca blestem! Doamne, nu ne părăsi, miluiește-ne pe noi, pe toți!» (op. cit., p. 96)

Îndemnuri de la Maica Silvana

pr. Constantin Sturzu

Sursa: <https://doxologia.ro/>

Te cunoști pe tine însuți?

Viața duhovnicească și problemele psihologice

Idei din carte

Se constată că deși suntem creștini și îi avem la îndemână pe Părinții asceți, nu folosim și de duhul în care trăiau aceștia. Tocmai acest fapt lipsește omului modern, chiar creștinului de astăzi, care se lasă influențat de teologia scolastică, care chiar se spovedește și împărtășește, că el nu mai trăiește în duhul Părinților neptici. Acest lucru îl confuzează foarte tare pe creștin. Soluția pentru a ieși din această ceață a minții este întoarcerea la Părinții și Evanghelia care i-a născut pe aceștia și ne poate naște și pe noi spre bucuria autentică (*op. cit.*, pp. 38-40).

Karen Horney o psihologă de renume, care întregește tabloul ideativ al cercetărilor întreprinse de Freud, Jung, Adler, spune că toate problemele omului se duc în trei direcții patologice- mișcarea către oameni, la modul în care aceștia sunt văzuți ca obiecte de satisfacerea a dorințelor; împotriva oamenilor; izolarea față de ceilalți. Ce este interesant la această autoare este faptul că ea nu neagă importanța factorului spiritual, dimpotrivă, îl atestă. Ca de exemplu, ea spune că nu toate singurătățile sunt patologice, Cea a asceților, de pildă, nu este nocivă, pentru că aceștia îi poartă pe toți oamenii în inimile lor (*op. cit.*, pp. 44-46).

Freud nu dorea raportarea deloc la religie, invocând motivul că știința nu are nicio treabă cu religia (*op. cit.*, p. 50).

Referitor la cele trei direcții de mai sus, atașarea sau mișcarea spre oameni, este denaturată atunci când vine la pachet cu neîncrederea în forțele proprii. Aici, părintele amintește ca exemple cazurile copiilor care nu se mai pot dezlipi de părinți. Acele relații care sunt nefirești pentru că lipsește curajul de explorare a lumii, nu oricum, ci alături de Dumnezeu (*op. cit.*, pp. 53-55).

Relația sănătoasă cu Dumnezeu este dată de nădejde și mai puternică, în acele situații sau momente când vedem că Dumnezeu nu răspunde cerințelor, rugăciunilor noastre. O relație firească este conturată de răbdare, nădejde și dragoste, nu de atașament excesiv, care poate fi sinucigaș (*op. cit.*, pp. 55-56).

Relația cu ceilalți va fi una benefică, corectă, atâta timp cât suntem într-o relație de dragoste cu Dumnezeu. Aceasta însemnând că El este cel la care mă raportează, când intru în relație cu semenii (*op. cit.*, pp. 58-59).

Relația față de ceilalți devine dăunătoare, atunci când celălalt cu dragostea, cu aprecierea, cu tandrețea lui, cu aprobarea lui, devine o nevoie pe care omul dorește să și-o satisfacă, de aceea când lucrul acesta nu devine posibil, toată această relație devine de fapt o închisoare, cu temnițele reci și întunecate, iar omul transformat datorită neraportării corecte, într-o ființă tristă, care și-a ratat țelul, de-a se îndumnezei (*op. cit.*, pp. 60-61).

Toți acei oameni ce doresc în mod acut ca altcineva să-i confirme mereu, să le alimenteze starea lor bolnăvicioasă, sunt în stare să-l transforme pe cel care îl confirmă, ca pe o supremă călăuză, chiar dacă cel care îndrumă are multe defecte. Acestea din urmă nu sunt văzute, deoarece dorința de confirmare a stării sale bolnave acționează ca un drog, dorind confirmare (*op. cit.*, pp. 61-62).

Slugărnicia față de ceilalți este expresia cea mai curată a închinării la idol. Când persoana cealaltă este căutată cu tot interesul pentru a obține aprobarea, atenția, zâmbetul, bunăvoința lui, fără de care, bolnavul-omul lingușitor se simte prăbușit, depresiv, i se denaturează personalitatea și calcă grosolan pe demnitatea sa. Într-un astfel de om, Dumnezeu nu-și va putea revărsa Binecuvântarea Sa (*op. cit.*, pp. 72-73).

Mișcarea împotriva oamenilor este caracterizată puternic de complexul de superioritate. Cel cuprins de această atitudine greșită, asumată, va urmări la modul sadic să stăpânească peste ceilalți. Doar când cuvintele și dorințele sale sunt îndeplinite el devine din nou blând. Un astfel de om nu va simți niciun pic de tristețe la suferința celorlalți. Are ca rădăcină iubirea de sine (*op. cit.*, pp. 90-92).

Personalitatea este darul lui Dumnezeu către om. Ea nu poate fi anulată. Poate fi distrusă foarte mult, dar nu poate fi anulată. Strigătele ei sunt în diverse forme. Atunci când se simte înăbușită, glasul ei ia forma docilității extreme, a complexului de superioritate, a izolării, prin toate acestea ea spunând că vrea să trăiască în om, cerând să se împlinească în Dumnezeu (*op. cit.*, pp. 110-111).

Arhim. Simeon Kraiopoulos

Fiul risipitor, cel iubit de Tată

În Biserica noastră Ortodoxă începe, cu duminica Vameșului și a fariseului, perioada Triodului. E o perioadă de zece săptămâni, ce precedă Paștile și ne pregătește, ne provoacă, prin pericopele evanghelice, la cercetarea sufletului, asumarea Crucii și eliberarea de patimi, la pocăință și Înviere.

Parabola Fiului Risipitor e una din pericopele care ni se pune înaintea ochilor noștri sufletești, spre învățatură și hrană spirituală în această perioadă. Ce ne spune parabola: un om avea 2 fii. Cel mic vine și-și cere partea de avere. O primește, se duce în lume, departe de casă, o risipește, rămâne singur, părăsit de prieteni, și în cele din urmă ajunge paznic la porci. Își ”vine în sine”, se smerește, își dă seama de greșeala făcută și se întoarce la tatăl lui, care îl primește cu multă bucurie.

Minunată această parabolă și atât de potrivită înaintea Postului Mare. Fiul risipitor poate fi oricare din noi. Acesta cere partea din avere, așa cum facem noi toți; cerem pentru că suntem convinși că ni se cuvine, că e al nostru. Și pentru că ni se cuvine, risipim în neștire, nu prețuim. Ne adâncim atât de mult în risipă de timp, de bani, de suflet încât devenim una cu risipa, ne identificăm cu nimicul.

Dar tânărul nostru, căzut în mocirla porcilor (nimic nu putea fi mai rău de atât), ”și-a venit în sine”, s-a întors la seva binelui și a iubirii, și-a reactivat conștiința, glasul lui Dumnezeu din om. Și-a îndreptat gândul către Tatăl său. Mai mult de atât, gândul la Tată l-a smerit, dorindu-și să se întoarcă acasă ca slugă, nu ca fiu.

Greșim, ne adâncim în păcat, care de cele mai multe ori este atât de dulce, dar avem și posibilitatea îndreptării, a căinței. Biserica, prin pericopele sale, asta ne arată, că ne putem îndrepta. Duminică de duminică, sărbătoare după sărbătoare, Dumnezeu stă în poarta bisericii, așa cum a stat zile, luni, ani, tatăl fiului pierdut. Câte zile și-o fi petrecut în poartă, privind în zare, uitându-se spre înaltul cerului, rugându-se, așteptând ca fiul să se întoarcă! Câte lacrimi o fi vărsat, cât oftat i-o fi străpuns sufletul!

Și iată că, într-o zi, fiul apare. Îl vede de departe, murdar, slăbit, transfigurat de lipsuri și de păcat. Aleargă în întâmpinarea lui. Aleargă! Îl ia în brațe, îl sărută și plânge, și iar îl sărută... El, Tatăl! El, Iubirea nesfârșită! Nu cere explicații, nu caută răspunsuri. Doar se bucură! Doar iubește și se bucură. Apoi poruncește să se facă ospăț.

Ospăț mare, Sfânta Liturghie, în care El se aduce jertfă pentru fiu, pentru om, pentru noi, întreg, fără limite, fără timp, fără granițe. Curtea Tatălui e naosul bisericii noastre, căci ”cine nu are Biserica de mamă, nu-l are nici pe Dumnezeu de Tată”. Și Dumnezeu stă acolo, la poartă, duminică de duminică, și ne așteaptă. Îl vedem, ne simțim îmbrățișați când îi trecem pragul? Îi simțim iubirea, lacrimile, mângâierea?

Și-n această bucurie, parcă intenționat, apare fiul cel mare. Tatăl mai avea un fiu, mai mare, ascultător, muncitor, serios, agonisitor. Acesta nu poate pricepe rostul petrecerii, nu poate accepta risipa. Nu-și poate privi sau îmbrățișa fratele. Refuză să intre, să petreacă. Refuză să treacă pragul bisericii, al împărăției lui Dumnezeu. Ce-o fi fost în sufletul lui? Dar în sufletul tatălui? Cum să-și convingă fiul că ”toate ale Mele, ale tale sunt”, că întoarcerea, învierea fratelui merită sărbătorită? Că toată truda și agoniseala nu sunt de folos în afara iubirii, a iertării, a milei!

Ne străduim să împlinim poruncile, să fim ascultători, ”să nu ieșim din vorba tatălui”, dar nu putem iubi. Nici măcar nu ne putem bucura de cele agonisite! Suntem atât de zgârciți, de egoiști, de atașați de bunurile materiale, încât nu ne putem bucura nici pentru noi!

Acum, la început de post, vă propun, ca elevilor la școală, să citiți pericopa și să vă puneți în locul unuia din cele trei personaje: tatăl, fiul cel mare sau fiul risipitor. Pe care ni-l putem asuma până la capăt? Întreg, deplin, sincer, conștient, într-o nădejdea Învierii?!

Spuneam că Postul Crăciunului e un post al bucuriei, al Nașterii. Postul Paștilor poate fi la fel. Putem pune în fața ochilor Învierea și astfel să acceptăm invitația lui Dumnezeu Tatăl de a intra la ospăț. Nașterea, Patimile, Răstignirea, și Învierea lui Hristos se repetă, se reiterează la fiecare Liturghie, nu doar o dată-n an. Intrăm în casa Domnului, ne ospătam, petrecem, primim haină, inel și încălțări în fiecare duminică sau sărbătoare. Putem fi fii ai Celui Preaînalt la fiecare Liturghie. Doar să ”ne venim în sine”, să ne smerim, să ne dorim îmbrățișarea Tatălui! Și să iubim, mai presus de orice!

Luminița Feldara

Am intrat într-o frumoasă perioadă liturgică, cea a Triodului, în care suntem invitați să intrăm în taina ființei noastre împreună cu Dumnezeu, pentru a ne cunoaște. Această perioadă care a început cu Duminica Vameșului și Fariseului este una din cele trei perioade ale anului bisericesc. Toate perioadele liturgice din an sunt raportate la evenimentul central al Ortodoxiei, Învierea Mântuitorului Hristos. Perioada Triodului este perioada prepaschală, înainte de paști; perioada Penticostarului cuprinde, așa cum arată etimologia cuvântului cele 50 de zile de la Învierea, Înălțarea și Pogorârea Duhului Sfânt; perioada Octoihului, cea mai lungă perioadă din an, este perioada post paschală (pentru mai multe informații, se poate accesa acest link:

<https://www.crestinortodox.ro/liturgical/calendarul/anul-bisericesc-liturgic-subdiviziunile-70735.html>)

Toate aceste timpuri, numite și clasificate astfel de Sfinții Părinți ai Bisericii, reprezintă intervalul de timp în care omul este chemat să-l sfințească, prin sfințirea vieții sale.

Dorința mea este de-a puncta împreună cu dumneavoastră câteva lucruri legate de perioada Triodului. În acest interval de timp, omul încearcă să parcurgă o călătorie spirituală pentru a deprinde virtuțile care fac posibilă cunoașterea lui Dumnezeu și transformarea lăuntrică, totodată. Știu, poate părea un pic ieșit din comun pentru mulți dintre noi, această viziune. Probabil pentru că nu vedem timpul ca pe un interval în care suntem chemați să răspundem la dragostea lui Dumnezeu, așa cum spunea Părintele Dumitru Stăniloae. Pentru că nu realizăm că din dragoste față de noi, Dumnezeu face să răsară soarele, din dragoste față de om înverzește câmpurile, face să răsară și să înflorească florile. Lucruri, fără de care, viața ar fi imposibilă pe pământ. Dumnezeu poartă de grijă de lumea aceasta întregă și de viața noastră la modul cel mai concret și real cu putință. De aceea este necesară o perspectivă a vieții noastre cu Dumnezeu. Această perspectivă, pe care această perioadă a Triodului ne spune că am pierdut-o în Rai, prin călcarea poruncii, poate fi recăștigată printr-o raportare cu credință în Dumnezeu la viața aceasta, pe care o avem ca pe cel mai însemnat dar dat nouă de Creatorul Cerului și al Pământului. Această credință, care în fapt este modalitatea prin care-l putem vedea pe Dumnezeu este un dar care se află în străfundul ființei noastre și care așteaptă să fie dezvoltat, accesat printr-o viață, în care omul să se predea lui Dumnezeu cu toate gândurile sale, cu toate durerile sale și cu întreaga sa recunoștință față de bunătatea Sa. Primul pas în procesul de

Perioada Triodului, a postului, ne face liberi de orice tristețe

fermentație al credinței este cel al smereniei, etapă indicată de prima Duminică din Triod- unde am văzut că rugăciunile sunt ascultate de Dumnezeu prin intrarea în starea de smerenie, care în același timp, îl și face pe om drept. Această deprindere duhovnicească-smerenia este deosebit de importantă, nu doar acum, în antecamera Sfintelor Paști, a Învierii Mântuitorului Iisus Hristos, ci pe tot parcursul vieții noastre. Apăruse la un moment dat un personaj cunoscut în spațiul media, un artist de top în România, care a dat un interviu și spunea că el nu mai crede în Dumnezeul din Biserică pentru că a intrat acolo și nu l-a văzut. Gândirea logică, rațională așa funcționează și lucrurile par a fi corecte din acest punct de vedere. Spațiul liturgic, însă, cel în care suntem chemați ca prin participarea noastră la Biserică, la întâlnirile noastre cu Dumnezeu, ne învață că vederea fizică, a ochilor trupului nu este suficientă pentru a-L distinge pe Dumnezeu. Ajută, dar această vedere palpabilă nu este totul. Până la un punct ea este utilă, deoarece îl ajută pe om să contemple prin privirea picturii din Biserică, de exemplu, a lucrurilor care se fac acolo, existența Cuiva care este Creatorul întregului Univers. Pentru acceptarea că așa stau lucrurile și că Dumnezeu într-adevăr există acolo și în viața mea, oriunde sunt eu, este nevoie de credință, care poate fi accesată prin smerenie.

Această virtute, a smereniei, este principalul factor al procesului de transformare lăuntrică. Acesta poate fi uneori provocator și cu anumite dificultăți, dar determină o vedere curată a lumii, care este întregită prin lentilele credinței, ce-L fac vizibil pe Dumnezeu în toți și în toate. Omul care lucrează prin post, Spovedanie, Împărtășanie, prin prezența în biserică nu doar de două ori pe an, de Paști și de Crăciun, va fi dăruit de Dumnezeu cu o vedere dincolo de lume aceasta, care aduce bucurie, indiferent de contextul de viață grea în care se află. Mai nou, în această privință, diferitele științe sau teorii din sfera psihologicului spun că omul este astăzi foarte bulversat, datorită restrângerii activității sale la lucrurile ce țin de bani, de comoditate materială, pentru că dorește mai mult să aibă, decât să fie.

Invitația pe care ne-o lansează Dumnezeu în această extraordinară perioadă, este aceea de-a nu fi mândri și aroganți în a crede că noi putem fi stăpânii propriilor vieți. Îmi amintesc că am citit undeva o relatare, care vine din partea unui Sfânt, pe care nu mi-l mai amintesc cu numele, din păcate. Acesta spunea (permiteți-mi să parafralez, vă rog!), că omul care își face doar voia lui, neraportându-se la Dumnezeu deloc, atunci, acest om va fi lăsat de Dumnezeu în plata sa, în drumul care duce spre nebunie (câți dintre oamenii lacomi de putere, de bogăție, nu devin inumani și incapabili de-a putea încheia relații cordiale cu semenii lor?!). Dumnezeu spune în astfel de cazuri, sublinia Sfântul respectiv: „lată, vrei să fii fără mine, atunci culege roadele încărcate de neputința de-a ști cum să înfrunți durerea, de-a nu te simți bucuros niciodată pentru că vei vrea și mai mult, deoarece aspirația ta este să te onești cu mine, care pot să-ți astâmpăr setea de bucurie, așa cum nu ți-o poate satisface nicio plăcere din lumea aceasta”. În contextul acestor străfulgerări ale sufletului, care se vrea unit cu Dumnezeu, ne dăm seama că nu putem să fim pe deplin bucueroși, decât avându-L pe Dumnezeu în viața noastră.

Această perioadă de înnoire duhovnicească, prin participarea în biserică la întâlnirile și ospățul pe care Dumnezeu ni le face pentru noi în cadrul fiecărei Liturghii, se face călătorie, pe care parcurgând-o vom putea vedea noi orizonturi, dincolo de mintea noastră și de ceea ce oferă lumea la modul palpabil, amăgindu-ne cu satisfacții de moment. Vom realiza prin lucruri mărunte, (ca smerenia care apare, de exemplu, atunci când accepți să te spovedești unui om în spatele căruia stă Hristos, când accepți că viața ta nu se poate învărti doar în cercul semnificațiilor mărunte), că suntem chemați să moștenim Împărăția lui Dumnezeu, o dată cu Învierea sufletelor noastre în Hristos, care ne poartă în Crucea Sa spre urcușul Învierii pentru a ne face liberi de orice tristețe.

Pr. Andrei IANCU

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ortodoxia pe Valea Hârtibaciului

Str. Mihai Viteazu, nr. 20, Agnita, 555100, telefon 0269 510325

Președinte: Pr. Protopop Mihai Naicu

Secretar: Pr. Andrei Iancu

Colectivul de redacție: Pr. Rareș George Dușescu (Parohia III Agnita), Pr. Marius Rebegel (Ruja), Pr. Ținț Florin (Brădeni), Pr. Grama Bogdan (Cornățel)

Tiparul: S.C. GARAMOND TIPOGRAFIE S.R.L.

Așteptăm opiniile și sugestiile dumneavoastră dumneavoastră la adresa redacției

sau pe e-mail la următoarele adrese ortodoxiapevaleahartibaciului@yahoo.com
ortodoxia pe hartibaci@yahoo.com

Casă cu pridvor

Francisc Lorinczi

stau în fața porții tale și ascult
cum înflorește cireșul
și cântă
auzi cum se deschid cupele de cristal
și ard miresmele ca pâinile-n cuptor

zumzete cerești în curte și-n pridvor
luna-n fântâni în joc
și în biserica din sat tăcere

pe câmp grâul încolțit căzut în visare
și iată-n curte cămașa îngerului unduind în vânt
sunt tot mai cârtitori
haina Ți-ar împărți-o iar
și-ar trage la sorț pentru cămașa ta de in

stau în fața porții tale și plâng
ți-au furat și lacrima și raza
cireșu-i plin de aripi acasă
iar eu vâslesc printre straturile de cuvânt
și-mi spun speranța-n holdă
curg lacrimi
tot câte-un înger își ia zborul
și cântă

Când sufletul devine cuvânt

Ioan Gligor Stopiță

Aripile își au rădăcina în durere și suferință
Tot ce se face cuvânt – picur de lumină
din mână de înger
cu degete aprinse în duhul creației.
Sub pleoapa vechilor dureri visul s-a
trezit în numerele nedescifrate
din cutele sufletului.
Capul greu de insomnii – piatră de moară -
stă prăbușit pe umărul trupului ruinat,
firav, de adolescent,
strivit de un car încărcat cu fân
răsturnat peste buza pâraului...
Îngerul Ionduh alege o undă de lumină,
și-mi proptește bărbia căzută în piept.
În corsetul meu din ghips sunt un cosmonaut
gata de a păși în imponderabilitate.
Doar mâna dreaptă este teafără,
bucurându-se de libertatea de a scrie, a desena,
a gesticula...
O întind și deschid caietul cu filă nouă,
albă, imaculată, virgină...
Sunt fraged și neîntinat...
De rușine închid pleoapele...

Ziua Culturii Naționale

Gavril Iosif Sinai

De seamă
Cad peste roua poemelor șters
Mă lipesc de trupul lor umed
Acordat cu un sunet din univers
Am strigat ajutor printr-un vers

Ce-am primit e mai dulce ca mierea
Din fagurul așezărilor noastre,
Peste dealuri și văi e rostirea
Fețelor brăzdate în soare

Nici un zmeu nu mai vrea din poveste
Să încerce buzduganul pecetluit,
Aievea se întrec la porți în balade
Spiritul neamului nu a murit!

Ce vrăji să mai facă muma pădurii,
Din cap de balaur se scot mulți arginți,
Înfige poemul în crasă minciună
Rană de moarte și verbul îngână

Cetatea din ruine secolii adună
Spirale de aur curat pe o mână,
Scrie la masa tăcerii blânde
Ziua și noaptea cântărilor sfinte

Cât ar vrea să ținuiască spânul,
Ca lacul, luna în mâl să o ia!
Stearpă rămâne casa străine, împrumutul
Îndatorează fântâna și apa din ea

Iar izvorul din pântecul maicii trimite
Chipuri, cerneală și-o pană,
În limba de-acasă îngerii înhamă
zborul și poem de seamă

De ziua sa în poarta sărutului
Poetul a rostit, a tăcut
Cu ecou în luminișul pământului
Semnează, asta a vrut!

Un strigăt către Dumnezeu...

Laurian Graef

Când te-ai născut a fost dintâi lumină,
Apoi un strigăt către Dumnezeu,
Sufierea caldă, flacăra divină,
Un suflet plin de viață, un ateu.
Ai fost micuț, plăpând, nevinovat,
Lumina zilei ai văzut treptat,
Și nu aveai de unde ca să știi
Că îngerii din cer te vor păzi.
Apoi crescând te-ai întrebat mereu:
De ce noi îl slăvim pe Dumnezeu?
Tu l-ai găsit apoi prin rugăciuni
Văzând cum face oamenii mai buni.
Să îți păstrezi credința ca pe-un dar
Și vei vedea, nimic nu e-n zadar;
Dacă te rogi în fiecare zi,
Încredere pe veci vei dobândi.

EI S-AU NĂSCUT MARTIE

AGNITA			
Călborean Aneta	90 de ani	06 03	Hotar
Țerbea Eronim	90 de ani	19 03	Abatorului
Țiglaru Vasilica	90 de ani	27 03	P-ța Republicii
Dincă Elena	89 de ani	09 03	Avram Iancu
Rafa Paraschiva	85 de ani	18 03	Mihai Viteazu
Datcu Stela	85 de ani	23 03	Mihai Viteazu
Theiss Iosif	84 de ani	19 03	Aurel Vlaicu
Crăciun Ioan	83 de ani	21 03	Progrăzii
Popa Roman	83 de ani	21 03	Aurel Vlaicu
Seleș Ioan	83 de ani	25 03	Progrăzii
Mihăilă Lucia	82 de ani	12 03	Bisericii
Stănuleț Mari	82 de ani	17 03	Mihai Viteazu
Popa Ana	81 de ani	07 03	Avram Iancu
Șerban Carolina	80 de ani	05 03	Eminescu
Dobai Iosif	80 de ani	08 03	Spitalului
SATE			
Rusu Lucreția	96 de ani	26 03	Șomartin
Ignat Teodora	95 de ani	20 03	Vărd
Neamțu Maria	93 de ani	03 03	Alțina
Vecerzan Victoria	92 de ani	22 03	Coveș
Mihai Maria	91 de ani	31 03	Retiș
Mititel Ana	90 de ani	06 03	Coveș
Ionuț Marica	89 de ani	15 03	Săsăuș
Păcurar Simion	87 de ani	05 03	Coveș
Hărăncăvean Maria	86 de ani	16 03	Coveș
Părau Ana	85 de ani	15 03	Coveș
Ionuț Maria-Alexandra	85 de ani	26 03	Săsăuș
Hunuzău Ana	95 de ani	19 03	Chirpăr
Droc Ana Rodica	84 de ani	10 03	Retiș
Popșor Ana	83 de ani	05 03	Chirpăr
Păcurar Marioara	81 de ani	24 03	Coveș

Noi le dorim sănătate, bătrânețe liniștită și bucurii din partea urmașilor.
Celor care nu mai sunt, le dorim odihnă veșnică de-a dreapta Tatălui.

Rugăm toate primăriile să trimită tabele, pentru a-i felicita pe cei vârstnici

Războiul de independență din anul 1877 și Valea Hârtibaciului

Când, în 1877, România și-a cucerit independența, bucuria a fost la fel de mare și în teritoriile românești de sub dominație străină. Românii ardeleni l-au considerat ca propriul lor război! Deja la începutul anului 1877, în Transilvania circula, în numeroase exemplare, o hartă, „Daco-România”, în care România apare întregită cu Transilvania. Căderea Plevnei a prilejuit răspândirea zvonului că armata română se va îndrepta spre Ardeal pentru a-l elibera de sub Habsburgi! Credința în România, în vitejia ostașilor săi, îi făcea pe țărani să-l întrebe pe fruntașul Alexandru Roman despre ziua când „crăișorul de la răsărit” va veni în Transilvania și-l va bate „pe împăratul cel mare”! Ideea unui atac românesc pentru cucerirea Transilvaniei circula insistent la nord de Carpați.

Românii transilvăneni s-au străduit să contribuie și ei cu ceea ce le permiteau împrejurările de atunci la fortificarea armatei României. Contribuția lor a îmbrăcat, în principal, trei aspecte: cel moral, concretizat îndeosebi printr-o campanie de presă favorabilă României; economic, de ajutorare financiară și materială a armatei române, prin diferite donații; prin participarea directă a unor voluntari transilvăneni, înrolați în oastea română, la luptele cu armata otomană.

Opinia publică românească din Ardeal a fost permanent ținută la curent de „Gazeta Transilvaniei”, „Telegraful Român”, „Familia”, precum și de alte publicații, cu evenimente din România.

În sute de localități din Transilvania se organizează colecte pentru ajutorarea ostașilor cu îmbrăcăminte, alimente, medicamente, bani pentru armamente. În aprilie și mai au fost înființate în Transilvania peste 350 de comitete obștești. Orașul Sibiu și satele din jur au constituit unul din centrele cele mai active de colectare. Până la 19 mai, când comitetul sibian al femeilor a fost desființat, se colectaseră 493,50 florini și 2068,50 lei, 52 kg. scamă, 54 pachete de vată, 78 m de pânză, 74 de cămăși, 74 indispensabili, peste 1200 de comprese, feși, triunicule și altele. Între cei care au donat pentru comitetul din Sibiu s-a aflat și Iacob Bologa din Marpod, cu 100 de lei. În franci aur aceste sume, după calculul făcut de profesorul Valeriu L. Bologa, totalizau 124 700 franci. Contribuțiile în natură au fost expediate cu vagoanele pe la Orșova, Turnu Roșu și Predeal sau cu carele și căruțele țărănești care alegeau drumurile cele mai scurte.

Guvernul maghiar a interzis colectarea de ajutoare pentru ostașii români aflați în războiul oriental. După dizolvarea comitetelor, acțiunea de ajutorare a răniților a continuat pe cale particulară, cu o ampoare fără precedent. Au donat preoții și învățătorii, comercianții și funcționarii, meseriașii și țăranii. Sătenii au trimis cereale, femeile au confecționat bandaje și scame, triunicule...Sumele (s-a adunat însemnata sumă de 124 700 de franci aur!) și darurile au fost trimise, în mod individual, direct „Crucii Roșii” din București. Învățătorul I. Georgescu din Vurpăr scria în 1928:

„La 1877, când a izbucnit războiul ruso-româno-turc, eram june. Urmăream și mă interesam de aproape de evenimentele acestea mari.

Se lansaseră apeluri însuflețite către Românii de pretutindeni. Se înrolau voluntari. Se făceau colecte de scame, vestminte și fel de fel de ajutoare pentru „Crucea Roșie română”.

Ofrande deloc neglijabile pentru armata română au făcut și transilvănenii aflați în România. Ciobanul Gheorghe Cârțan din Cârțișoara (Badea Cârțan!), aflându-se, în momentul proclamării neatărnării, cu turma sa de 1200 de oi la Ciulnița, a donat-o în întregime în folosul oștirii, după care s-a înrolat ca voluntar în armată.

La sfârșitul lui mai 1877, Gazeta Transilvaniei dă publicității un apel intitulat „La arme”, adresat foștilor ofițeri români ce au servit în armate străine, care sunt primiți „cu brațele deschise” ca voluntari în armata română. La București era nevoie de sporirea numărului ofițerilor. Mulți tineri au trecut munții și au luptat alături de frații lor. Pentru ei, războiul de peste Dunăre era propriul război al independenței lor. Cei mai mulți erau din satele Sibiului, Țării Bârsei și ale Făgărașului. Din județul Sibiu au fugit 3 843 de tineri, conform raportului înaintat autorităților superioare de comandantul cercului de al Regimentului 31 Infanterie, din Sibiu. Opreliștile au fost mari din partea autorităților austro-ungare, mergând de la represiuni asupra familiilor rămase acasă și până la pierderea vieții dacă erau surprinși trecând granița. Numărul lor trebuie să fi fost destul de mare, din moment ce ploieștenii, de exemplu, le-au făcut o primire cu flori și muzică! Voluntarii ardeleni în armata română erau căutați de autorități și judecați. Între specialiștii sibieni în medicină, participanți la război (cca 15 medici au luat parte), a fost și doctorul Gheorghe Coman din Bungard.

Victoria oștilor române la Plevna a fost sărbătorită în multe localități din Ardeal. Ardelenii spuneau că, dacă Plevna cade, armata română se va întoarce „spre a cuprinde Ardealul”, zvon puternic combătut de autorități!

Războiul de independență a lăsat urme și în creația spirituală. Creațiile originale ale poeților ardeleni, dar, mai ales, larga circulație în Transilvania a poeziei lui Alecsandri, inspirată de război, s-au bucurat de o primire deosebit de caldă din partea cititorilor. Mihail Crăciun din Șulumberch (Dealul Frumos) nota într-un carnetel, în anul 1894, următorul „Vers național”, ce a circulat în timpul războiului:

Foaie verde de stejar,
De turci îi vai ș-amar!
I-am împins de-a durița
Cât colo din Grivița!
Cu atât nu s-o ajuns,
I-am mai fript și i-am mai tuns
Unde curge Dunărea,
La cetatea Rahova.

Prof. Mircea Drăgan Noiștețeanu

Ferma școală Cornățel

Ferma Școală Cornățel este în primul rând un centru educațional. Un loc în care cei mici, și de ce nu și cei mari, pot interacționa cu toate speciile de animale pe care le avem. Ferma-școală este o asociație non profit pentru protecția animalelor și pregătirea acestora pentru a interacționa cu copiii. Este un concept relativ nou în România, însă foarte popular în alte țări, în special în Marea Britanie, unde grădinițele și școlile l-au îmbrățișat cu entuziasm, ca pe o alternativă la învățământul clasic. Animalele domestice și păsările de curte, pe

care copiii le vedeau până acum doar în manualele școlare, devin aici parteneri de joacă, iar copiii vor fi fericiți să le vadă în realitate, să le hrănească sau să le mângâie. Aici, alături de personalul fermei, îi vom învăța pe copii ABC-ul conviețuirii cu natura, cunoașterea plantelor și a animalelor. E un loc în care copilul va veni cu drag și unde va reveni cu plăcere, pentru că aici poate învăța distrându-se.

Dragii noștri,

Vă dorim numai gânduri bune, acum la început de 2022!

Așa cum v-am obișnuit, sunteți întotdeauna primii să aflați veștile bune de aici de la fermă. E încă frig afară, dar asta nu ne împiedică să ne gândim la minunata vacanță de vară pentru care am pregătit deja perioadele taberelor.

Pentru cei care doriți să vă revedeți cu prietenii voștri de la fermă, să călăriți și să descoperiți noi aventuri în mijlocul naturii, vă așteptăm și vara aceasta cu drag la fermă!

Am pregătit din nou pentru voi, 3 săptămâni de tabără legate, astfel încât cei care doriți să rămâneți mai mult, să o puteți face. Și, bineînțeles pentru cei care vor rămână anul acesta pentru două sau trei serii, precum și pentru cei care au lucrat din greu anul trecut și au obținut diploma la cursurile de Natural Horsemanship, avem reduceri interesante. Perioadele de tabără pentru coloniile de "Echitație în armonie și dresaj natural" din această vară vor fi:

31 iulie	- 06 august 2022
07 august	- 13 August 2022
14 august	- 20 August 2022

Sunt perioade de 7 zile și 6 nopți, așa cum am făcut-o și până acum, cu cazare, masă, activități, joacă și mult, mult timp la cai.

Prețul pentru o astfel de serie este de 1850 lei iar pentru cei care rămâneți pentru mai multe serii în tabără, veți mai adăuga încă 200 lei între fiecare serie pentru cazare, masă și supraveghere.

Și acum, pentru cei care ați mai venit deja la noi și pentru cei care ați absolvit anul trecut module din programul

de Natural Horsemanship (sunteți în posesia unei diplome în acest sens) am pregătit următoarele reduceri:

- Veți beneficia de o reducere de 50 lei/serie dacă ați mai fost deja într-una dintre taberele de echitație în armonie la noi la fermă,
- Pentru cei care rămâneți două săptămâni, se va aplica o reducere de 5%
- Pentru cei care veți rămâne trei săptămâni se va aplica o reducere de 8% din preț/per serie astfel:
 - o O săptămână:
 - ne vedem prima dată: 1850 lei
 - ne revedem: 1800 lei
 - o Două săptămâni:
 - ne vedem prima dată: 1850x2-5%+200=3715 lei
 - ne revedem: 1850x2-5%+200-100=3615 lei
 - o Trei săptămâni:
 - ne vedem prima dată: 1850x3-8%+400=5506 lei
 - ne revedem: 1850x3-8%+400-150=5356 lei

Copiii care au absolvit anul trecut module de Natural Horsemanship și sunt în posesia unei diplome în acest sens, vor primi cate un voucher în valoare de:

- 50 lei dacă au participat la o serie de tabără în 2021;
- 100 lei dacă au participat la 2 serii în 2021
- 150 lei dacă au participat la 3 serii în 2021.

Aceste vouchere pot fi folosite pentru a plăti o parte din tabără din acest an, dacă rezervă perioade similare, dacă nu, diferența poate fi folosită pentru achiziționarea de suveniruri de la fermă. Voucherele nu pot fi folosite pentru plata avansului ci numai pentru plata „diferență de plată”.

Dacă ați hotărât să vă înscrieți pentru taberele din anul acesta, o puteți face completând formularul aici: <https://forms.gle/f7PFrYMKoQZurw4p9>. Până la o noua revedere, celor care vă este dor de lucru în armonie cu caii, puteți să o urmăriți pe Mălina pe grupul de Facebook: <https://www.facebook.com/groups/dresajnatural>. Pentru informații contactați-ne pe adresa fermascoalacornatel@gmail.com

Sășii au reușit, în câteva sute de ani, să civilizeze o bună parte din Transilvania medievală. Germani la origine, aceștia, așa cum arată mărturiile medievale, erau meșteșugari și negustori pricepuți, care au reprezentat o adevărată binefacere economică și culturală pentru regiunile în care s-au stabilit.

Începând cu secolul al XII-lea, în Transilvania, cucerită anterior de căpeteniile ungarilor și, mai apoi, înglobată în regatul maghiar fondat după model germanic la începutul veacului al XI-lea, a început să seosească un amalgam de emigranți de neam germanic. Deși numiți în majoritatea cronicilor saxonii, aceștia erau de diferite neamuri și ramuri germanice.

Unii dintre ei s-au așezat pe arcul carpatic în zona de sud-est, în timp ce alții au preferat zona de nord-est a Transilvaniei. Noii coloniști nemți, aduși se pare prima dată de regele ungar Geza al II-lea (1141-1162), trebuiau să păzească trecătorile Carpaților de neamurile invadatoare, să colonizeze în numele regelui maghiar și să civilizeze regiunile rurale locuite în special de valahi, slavi și neamuri turanice.

Epopeea germanilor din Transilvania, numiți sași, a fost consemnată de numeroase izvoare istorice de-a lungul Evului Mediu. Cei care i-au cunoscut au rămas impresionați de hărnicia și de priceperea lor. Totodată, sașii sunt printre cei care au contribuit decisiv la civilizarea Transilvaniei pe arcul carpat, așa cum reiese și din cronicile timpului.

Cine sunt sașii

Așa cum arată o serie de specialiști în istoria Transilvaniei, denumirea de sași sau saxoni, cum erau numiți în majoritatea izvoarelor scrise occidentale, nu reprezintă și denumirea unui grup etnic, ci mai degrabă beneficiarii unui anumit tip de privilegii. "Prin acest termen erau numiți în Ungaria medievală deținătorii unor privilegii de care se bucuraseră inițial minerii din Saxonia, privilegii pe care aceștia le-au obținut atât în Ardeal și în Szepesség (Spiš, în Slovacia), cât și în Bosnia sau Serbia, datorită faptului că erau specialiști rari și necesari pentru exploatarea zăcămintelor. Ca atare, numele de „saxon” este expresia unui statut juridic și nu un nume etnic”, scrie istoricul și profesorul Octavian Tătar în "Sașii ardeleni și identitatea lor".

Se presupune, însă, că toți făceau parte din ramuri germanice. Majoritatea erau flamanzi, valoni, saxoni, turingi, bavarezi și din regiunea Moselle. Prima știre despre colonizarea ținuturilor transilvănene cu saxoni sau sași datează din anul 1103, atunci când Anselm de Braz cedează teritoriile sale din zona munților Ardeni unei abații, pentru că urma să plece în Ungaria împreună cu fiii săi, ca și coloniști. Oficial, însă, colonizarea începe în timpul regelui Geza al II-lea, așa cum reiese și din Diploma Andreanum, prin care sunt oferite privilegii sașilor. „Au fost chemați de prea-evlaviosul rege Geza, bunicul nostru”, preciza în textul acesteia regele maghiar Andrei al II-lea. Valuri de emigranți germanici au continuat să apară până în secolul al XIV-lea. Există

Cine au fost sașii din Ardeal

și o legendă referitoare la sosirea sașilor.

Legenda spune că în secolul al XIII-lea, în orașul Hamelin, a fost o invazie de rozătoare. Singurul care a scăpat orașul a fost un tânăr care, cu ajutorul unui fluier fermecat, a scos toți șobolanii din oraș. Oamenii au uitat să-l răsplătească și, în felul acesta, omul cu fluierul s-a răzbunat, luând pe ritmurile melodiei sale toți copiii din oraș și ducându-i în Transilvania. Dincolo de legendă, originea sașilor este discutată și de cronicari. „Sașii își trag originea din Saxonia. Sunt numiți, după cele șapte cetăți pe care le locuiesc, «Siebenbürgeri», în limba maternă”, scria Papa Pius al II-lea, la sfârșitul secolului al XV-lea. Alt cronicar, Nicolaus Olahus, spune, la fel, că au fost aduși din Germania, dar nu de Geza, ci de Carol cel Mare, o ipoteză fantezistă pentru cei mai mulți specialiști.

"Sunt foarte harnici și muncitori"

Acești germani au colonizat încă de la începuturi zona Târnavelor, a Bistriței și zona de sud-est a arcului carpat cu marile centre de la Sibiu și Brașov. Așa cum o arată cronicarii, cel puțin în secolele XIII - XVI, sașii au fost cu adevărat un factor civilizator. Călătorii și erudiții vremii, cei care i-au cunoscut, nu au decât cuvinte de laudă la adresa nemților care au făcut șapte orașe importante în zona Transilvaniei.

"Sunt foarte harnici, muncitori, cu foarte mare aplecare la cârmuirea

orașelor, la negoț și la toate artele meșteșugărești. Sunt mai atenți și dornici să-și sporească zestrea casei și alte scule decât oricare alt neam din această provincie și, nerăvniind deloc la al altuia, se mulțumesc cu al lor", spunea Anton Verancsics, cronicar din secolul al XVI-lea, care a trăit la Alba Iulia o perioadă.

Totodată, călătorii străini arată că sașii se pricepe cel mai bine la negoț și meșteșuguri în marile lor centre urbane Sibiu, Brașov sau Bistrița. Iubesc agricultura, mai spun aceștia, dar această ocupație preferă să o facă în colaborare cu românii, mai pricepuți la plugărit.

"Nu se găsește printre ei niciun sărac, ci toți sunt negustori sau meseriași pricepuți, le place mult agricultura, totuși își lucrează pământurile cu românii și-i plătesc pe aceștia și pentru paza ogoarelor lor", scria italianul Giovan Andrea Gromo. De altfel, după cum se vede și din istoria Principatelor Române și din actele de cancelarie ale voievozilor, cel puțin Brașovul era un centru meșteșugăresc de o importanță vitală pentru regiunile învecinate.

"Nu este nicio parte a Transilvaniei mai frumoasă"

Sașii au primit numeroase privilegii economice de la regii maghiari, în mare parte pentru priceperea lor în neguțătorie și meșteșugărit, dar și pentru rolul pe care-l avea în zonă, acela de factor civilizator, dar și de element al stăpânirii maghiare. Cu toate acestea, sașii era autonomi. Odată cu potolirea migrației sașilor, cele șapte cetăți principale ale acestora au format o națiune. Mai precis, în 1486, la inițiativa lui Matei Corvin, s-a format regiunea autonomă săsească ce purta numele de "Universitatea Sașilor". Era un organism politic ce viza întreaga regiune locuită de sași și care îngloba cele șapte scaune săsești ale Sibiului, Șeica, Mediașul și districtele Brașov și Bistrița.

Totodată, din 1437, odată cu Unio Trium Nationum, nobilimea maghiară a Transilvaniei, sașii și secuii formau cele trei națiuni privilegiate și cu drepturi. Românii, deși majoritari, au împărțit soarta minorităților, precum evreii sau grecii, și au fost excluși. Privilegiile întărite în mod repetat de regii maghiari, printre care regele Andrei al II-lea, în secolul al XIII-lea, care dă "Bula de Aur a sașilor", și Matei Corvin, dar și priceperea și hărnicia acestora au transformat zona în care locuiau aceștia într-un adevărat corn al abundenței și o zonă extrem de civilizată.

"Nu este nici o parte a Transilvaniei mai frumoasă și mai roditoare decât cea pe care locuiesc sașii", scria cronicarul Verancsics. Pierre Lescaplier, un călător francez de la sfârșitul secolului al XVI-lea, a rămas uimit de frumusețea Brașovului, de exemplu. "Credeam că sosisem la Mantova, atât este de frumos orașul, cu case pe dinafară toate vopsite în ulei, cu biserici frumoase, ziduri bune, pardoseală frumoasă, populație civilizată și îndatoritoare", scria acesta. Totodată, singurul defect găsit sașilor de călători era că nu erau foarte buni la război. Cel puțin nu în câmp deschis. La apărarea cetăților, erau, însă, bine rânduiți și foarte viteji.

Începe recensământul populației

Începând cu data de 14.03.2022 se va desfășura recensământul populației, gospodăriilor și a imobilelor de pe teritoriul României.

Scopul fundamental al recensământului este acela de „a oferi informații esențiale și de calitate pentru politicile guvernamentale în domeniul economic și social, inclusiv pentru dezvoltarea umană, pentru cercetare și pentru mediul de afaceri”. Față de anterioarele activități de recensare actualul recensământ introduce o noutate privind modul în care se va face recensarea. Respectiv, în contextul unei societăți tot mai informatizate și digitalizate, se introduce **auto-recenzarea**.

Auto-recenzarea reprezintă acțiunea prin care înregistrarea informațiilor cuprinse în programul de observare al recensământului, pentru o anumită unitate statistică, este efectuată de către persoana însăși, Adică fiecare persoană, prin accesarea portalului de recensare pe baza adresei personale de poștă electronică, completează singură formularele de recensare. În situația în care persoana nu deține o adresă de poștă electronică sau nu are cunoștințele tehnice necesare pentru a se auto-recenza, aceasta va fi îndrumată sau ajutată de un recenziar.

O persoană de referință, „capul gospodăriei” acceptat ca atare de ceilalți membri ai gospodăriei, este cel care va completa formularul de pre-înregistrare furnizând adresa sa de e-mail și, dacă este cazul, adresele de e-mail ale membrilor gospodăriei. Această persoană este cea care va accesa portalul de recensare și va completa, în afară de informațiile sale personale, informațiile cu privire la gospodărie, membrii gospodăriei, imobilele din componența gospodăriei etc. Ceilalți membri ai gospodăriei vor completa doar informațiile personale.

Activitatea de auto-recenzare este finalizată cu „Verificarea auto-recenzării”. Dacă auto-recenzarea nu este validă persoana va relua procesul de preînregistrare și apoi auto-recenzare. Dacă auto-recenzarea este validă, adică au fost completate corect și în totalitate toate formularele, va fi generată o „Dovadă de auto-recenzare”. În cazul persoanelor salariate această dovadă poate servi la obținerea unei singure zi libere, plătite indiferent pentru câți membri ai familiei a realizat salariatul auto-recenzarea.

Pentru a veni în sprijinul populației în vederea efectuării auto-recenzării vor fi instalate posturi de lucru pentru auto-recenzare asistată unde cetățenii sunt rugați să se prezinte în vederea demarării procedurii de auto-recenzare. Tot aici se pot obține toate informațiile necesare în vederea finalizării corecte a acestei activități precum și sprijinul necesar pentru persoanele care nu au posibilitatea de a aduce singure la bun sfârșit activitatea de auto-recenzare.

Posturile de lucru pentru auto-recenzare vor fi deschise în perioada 14 martie – 15 mai 2022, de luni până duminică.

COLEGIUL DE REDACȚIE AGNITA

Colectiv de redacție: Ilarion Bârsan, Mircea Drăgan, Bogdan Albu, Dana Zgabercea, Ioan Vulcan-Agnițeanul, Cătălin Varga

Tipar: S.C. GARAMOND TIPOGRAFIE S.R.L.

ISSN - 2066 - 8708

Agnita, Piața Republicii nr.19

Tel.: 0736 621 035

email: barsan.avh@gmail.com orele 08⁰⁰-15⁰⁰

www.gazetahartibaciului.ro